

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ
AGRONOMICKÁ FAKULTA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

BRNO 2017

ZUZANA FLÁŠAROVÁ

Mendelova univerzita v Brně
Agronomická fakulta
Ústav regionální a podnikové ekonomiky

**Ekonomické aspekty výroby vína na příkladu
vybraného podniku**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Barbora Dudová

Vypracovala:

Zuzana Flášarová

Brno 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem práci: Ekonomické aspekty výroby vína na příkladu vybraného podniku vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace uvádím v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne:.....

.....

podpis

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji vedoucí diplomové práce paní Ing. Barboře Dudové, za vedení, pomoc, trpělivost a cenné rady. Dále také děkuji společnosti Znovín Znojmo a.s., jmenovitě panu Ing. Štěpánovi Bilíčkovi za poskytnutí interních materiálů podniku.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zabývá analýzou ekonomických aspektů výroby vína na příkladu vybrané vinařské společnosti Znovín Znojmo a.s. V první části je definována komoditní vertikála révy vinné v souvislostech agrobiznisu. Následně je charakterizováno odvětví vinařství a jeho platná legislativa, vymezeny vinařské oblasti a podoblasti a situace na českém trhu, včetně vývoje jednotlivých cenových hladin. Druhá část se zabývá samotným ekonomickým hodnocením vybraného podniku. Finanční analýza společnosti Znovín Znojmo a.s. je zaměřena na období roku 2013-2015. Součástí práce je také souhrn nákladů potřebných na výrobu vína poskytnutý z interních materiálů podniku. Obecně lze konstatovat, že podnik je finančně zdravý a nepotýká se s většími problémy.

Klíčová slova: agrobiznis, komoditní vertikála, vinařství, finanční analýza, výrobní náklady

ABSTRACT

This thesis deals with the analysis of an economic aspect of wine production on the example of selected wine company Znovín Znojmo a.s. There is defined a commodity vertical of grapevine in the context of agribusiness in the first part. Then the wine sector and its valid legal legislation are characterized, wine-growing areas and sub-areas and the situation on the Czech market are defined, including the development of the individual price levels. There is a deal with the economic evaluation of the selected company itself in the second part. The financial analysis of the company Znovín Znojmo a.s. is focused on the period 2013-2015. The summarization of the costs, which are necessary for the wine production, are also part of the thesis. These materials were provided from the internal materials of the company. It can be said, the company is financially sound and does not have to deal with any major problems.

Keywords: agribusiness, commodity vertical, winemaking, financial analysis, production costs

OBSAH

1	ÚVOD	9
2	CÍL PRÁCE A METODIKA.....	10
3	TEORETICKÁ VÝCHODISKA	12
3.1	Finanční analýza.....	12
3.2	Uživatelé finanční analýzy	12
3.3	Vstupní data pro analýzu.....	13
3.4	Metody finanční analýzy.....	14
3.4.1	Analýza absolutních ukazatelů	15
3.4.1.1	Horizontální analýza	15
3.4.1.2	Vertikální analýza	15
3.4.2	Analýza poměrových ukazatelů	15
3.4.2.1	Analýza rentability	15
3.4.2.2	Analýza likvidity	16
3.4.2.3	Analýza aktivity.....	17
3.4.2.4	Analýza kapitálové struktury	19
4	AGROBYZNYS.....	20
4.1	Komoditní vertikály agrobiznysu.....	22
4.1.1	Komoditní vertikála révy vinné.....	24
5	CHARAKTERISTIKA ODVĚTVÍ	26
5.1	Legislativa	27
5.2	Třídění vína.....	27
5.3	Pěstování révy vinné v České republice.....	29
5.3.1	Vinařská oblast Čechy.....	34
5.3.2	Vinařská oblast Morava.....	35
5.3.3	Trh.....	36
5.4	Dovoz a vývoz vína	38
5.5	Ceny	39
5.5.1	Ceny zemědělských výrobců.....	39
5.5.2	Ceny průmyslových výrobců.....	40
5.5.3	Spotřebitelské ceny	41
5.6	Certifikace vína	42
5.6.1	VOC ZNOJMO	44

5.7	Nejvýznamnější producenti vína v ČR.....	45
5.7.1	Bohemia Sekt, Českomoravská vinařská, a.s.	45
5.7.2	Vinium, a.s.	45
5.7.3	České vinařské závody, a.s.	46
5.7.4	Družstevní vinné sklepy Hodonín, s.r.o.	46
5.7.5	Moravské vinařské závody, s.r.o.	46
5.7.6	Vinné sklepy Valtice a.s.	47
6	SPOLEČNOST ZNOVÍN ZNOJMO A.S.....	47
6.1	Vedení firmy	49
6.2	Výroba a prodej vína	49
6.3	Sortiment.....	50
6.3.1	Vína přívlastková s označením Lacerta viridis (ještěrka zelená) a ledňáček říční	50
6.3.2	Kulatá vína πnot noir ~ 3,14.....	51
6.3.3	Sauvignony s označením tropical, green a rouge	51
7	EKONOMICKÉ HODNOCENÍ PODNIKU	53
7.1	Analýza podniku.....	53
7.1.1	Analýza absolutních ukazatelů	53
7.1.1.1	Vertikální analýza aktiv	53
7.1.1.2	Horizontální analýza aktiv	54
7.1.1.3	Vertikální analýza pasiv	55
7.1.1.4	Horizontální analýza pasiv	56
7.1.1.5	Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát	57
7.1.1.6	Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát	58
7.1.2	Analýza poměrových ukazatelů	59
7.1.2.1	Analýza rentability	60
7.1.2.2	Analýza likvidity	61
7.1.2.3	Analýza aktivity.....	62
7.1.2.4	Analýza kapitálové struktury	64
7.2	Analýza nákladů	65
7.2.1	Náklady na víno	65
7.2.2	Náklady na materiály.....	66
7.2.3	Prodejní cena	67
7.2.4	Shrnutí nákladů	67
8	DISKUZE	69
9	ZÁVĚR	73
10	LITERATURA	75
10.1	Literární publikace	75

10.2	Internetové publikace.....	76
11	SEZNAM OBÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	77
11.1	Seznam obrázků	77
11.2	Seznam tabulek.....	77
11.3	Seznam grafů	77

1 ÚVOD

Víno se pěstovalo, vyrábělo a pilo již od pradávna a tento mok chutná všem generacím po celém světě a Česká republika není výjimkou. Obzvláště pak jižní Morava, která je zvláště typická pěstováním vína a také konáním nejrůznějších koštů, degustací a v neposlední řadě vinařskými tradicemi a kulturou. Víno je s naší zemí velmi úzce spjata a pije se při jakékoliv příležitosti.

V současné době je odvětví vinařství charakteristické vysokou poptávkou a rostoucí spotřebou vína, zvyšujícími se nároky spotřebitelů a naopak negativním se jeví především levný dovoz vína ze zahraničí po vstupu do Evropské unie.

I když Česká republika nepatří mezi největší hráče na Evropském trhu, na našem území existuje velké množství vinařských společností. Ty se neustále vyvíjí, stejně tak jako růst přidané hodnoty, která je v dnešní době mnohem náročnějšími spotřebiteli vyžadována. Kromě vína se vinařské společnosti často zaměřují i na doplňkový sortiment.

Společnost Znovín Znojmo a.s. patří v České republice ke středně velkým podnikům. Je to firma, která má rozhodující vliv ve znojemské vinařské podoblasti a má dlouholetou tradici. Pro prosperitu každého podniku je samozřejmě podstatná jeho finanční situace, která je ve sledované společnosti pro ostatní bezpochyby téměř ukázkovou. Znovín Znojmo a.s. se stará na prvním místě o budování vztahu a důvěry k zákazníkovi a podstatnou část zaujímá i propagace, obecně marketing a nejrůznější novinky, které se starají o to, že firma nestojí na místě a spotřebitele neustále něčím překvapuje.

Firma se proto řadí k vyspělým, moderním společnostem s velkou budoucností, která si nezakládá pouze na kvantitě, ale i kvalitě, nezbytné pro konkurenceschopnost zahraničí. Analýzou ekonomických aspektů výroby vína ve vinařské společnosti Znovín Znojmo a.s. se zabývá předkládaná diplomová práce.

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Hlavní cíl diplomové práce je zhodnotit ekonomické aspekty, které mají vliv na výrobu vína v konkrétním vinařském podniku.

Takto stanovený cíl je dekomponován do dílčích cílů:

1. Definovat komoditní vertikálu révy vinné a zasadit ji do kontextu fungování agrobyznysu.
2. Charakterizovat odvětví vinařství.
3. Provést ekonomickou analýzu konkrétního podniku.
4. Analyzovat náklady podniku, které vznikají při výrobě vína.

Pro dosažení zvoleného cíle a jeho dílčích cílů je práce metodicky zpracována následujícím způsobem:

Pro definování vybraných ukazatelů ekonomické analýzy (horizontální analýzy, vertikální analýzy, analýzy rentability, analýzy likvidity, analýzy aktivity a analýzy kapitálové struktury), které jsou popsány v teoretické části, konkrétně na str. 12-19, bylo využito odborné literatury na toto téma. Dále bylo charakterizováno prostředí agrobyznysu, kde byla následně vymezena i komoditní vertikála révy vinné konkrétně.

Další část je pak věnována vinařství v České republice, kde v úvodu je nezbytnou součástí vymezení platné legislativy a zařídění produkce vína do příslušných kategorií a geografických částí. Následuje charakteristika produkce v České republice, obchodu s vínem z pohledu dovozu a vývozu vína a představení nejvýznamnějších českých společností.

Finální část připadá společnosti Znovín Znojmo a.s., na které je provedena ekonomická analýza dle interních materiálů poskytnutých podnikem. Detailnější pohled je pak upřen na náklady v jednotlivých fázích výroby a zpracování vína. V závěru práce jsou v diskuzi zjištěné výsledky zformulovány a vyhodnoceny.

Kromě interních dat poskytnutých podnikem byla pro práci využita data, získaná z velké části odbornou literaturou a data internetová, poskytovaná převážně Ministerstvem zemědělství České republiky, Českým statistickým úřadem nebo Státním zemědělským intervenčním fondem.

Ekonomická analýza byla provedena dle nastudované literatury na datech, čerpaných z vnitropodnikových materiálů společnosti Znovín Znojmo a.s. za sledované období 2013-2015.

3 TEORETICKÁ VÝCHODISKA

3.1 Finanční analýza

Finanční analýza je formalizovaná metoda, která nám umožňuje získat představu o finanční situaci podniku. Vytvoření takovéto analýzy je v kompetenci finančního manažera a také vrcholového vedení podniku. Během finanční analýzy je přezkoumána jak minulost, tak i současnost společnosti. Tyto údaje nám přinášejí informace o výkonnosti podniku a o potenciálních rizicích, které by mohly nastat v průběhu jejího fungování. Zároveň je sledován také současný a možný budoucí vývoj podniku. Hlavním přínosem finanční analýzy je porovnání jednotlivých ukazatelů v čase a prostoru (Vochozka, 2011).

3.2 Uživatelé finanční analýzy

Informace, týkající se finančního zdraví podniku, využívá a zajímá velké množství uživatelů, které dělíme na subjekty externí a interní. Mezi externí se řadí:

Státní orgány

Stát využívá informací pro statistické průzkumy, pro rozdělení finančních výpomocí, mezi které patří např. dotace, pro kontrolu podniků se státní majetkovou účastí a především pro kontrolu vykazovaných daní.

Banky

Banky a jiní věřitelé využívají informací pro komplexní představu o finančním stavu případného dlužníka a rozhodování se o poskytnutí úvěru, schopnosti dlužníka následně úvěr splácet, v jaké výši a za jakých podmínek.

Investoři

Investoři se zajímají hlavně o perspektivu podniku. Stěžejní je pro ně především výnos z vloženého kapitálu, míra rizika a další fakta, která poslouží pro stanovení finálního

rozhodnutí ohledně jejich potenciální investice. Investoři jsou totiž ve své podstatě poskytovateli kapitálu.

Obchodní partneři

Obchodní partneři se zaměřují na způsob řízení podniku. Sledují především rentabilitu, likviditu, stabilitu, dividendy a zejména schopnost podniku dostát svým závazkům z jejich obchodních vztahů (Sůvová a kol., 2000).

Mezi interní se řadí:

Manažeři

Výstupy z finanční analýzy manažeři využívají pro finanční řízení podniku a stanovení základních cílů společnosti v rámci své každodenní práce. Je jim umožněno rozhodovat především o struktuře a výši majetku a zdrojích jejich krytí, o alokaci peněžních prostředků, o rozdělování zisku, o přijímání podnikatelského záměru a finančního plánu, a o ocenění podniku. Jsou ve své podstatě zpracovateli, protože mají přístup k informacím, které nejsou dostupné externím uživatelům.

Zaměstnanci

Zaměstnanci mají celkem přirozeně zájem o to, jakých finančních výsledků podnik dosahuje a to jak v rámci stability zaměstnání, tak i sociální a mzdové prosperity (Sůvová a kol., 2000).

3.3 Vstupní data pro analýzu

Základním zdrojem údajů pro vypracování finanční analýzy je účetní závěrka. Dle E. Kislíngerové (2004) „v České republice upravuje tuto oblast především zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a dále od 1. 1. 2003 soubor opatření, kterými se stanoví účetní osnova a postupy účtování.“

Účetní závěrka je tvořena následujícími účetními výkazy:

Rozvaha

Je jeden ze základních účetních výkazů. Údaje zjištěné z rozvahy charakterizují stav ekonomické veličiny, tedy stav majetku (aktiv) a zdrojů jejich krytí (pasiv) ve společnosti, platných k určitému datu. Jde o stavové, okamžikové ukazatele. Většinou se sestavuje k poslednímu dni roku a platí, že žádná firma nemůže mít více majetku, než má zdrojů a naopak, jedná se o stěžejní pravidlo, tzv. princip bilanční rovnosti.

Výkaz zisku a ztráty

Smyslem výkazu zisku a ztrát je informovat o výsledku podnikatelské činnosti, kterého podnik dosáhl. Zachycuje vztahy mezi výnosy a náklady. Nákladové a výnosové položky se neopírají o skutečné hotovostní toky: příjmy a výdaje. Výkaz zisku a ztrát má v České republice stupňovité uspořádání, je rozlišována část provozní, finanční a mimořádná.

Výkaz cash flow

Koncepce výkazu cash flow je založena na příjmech a výdajích, tedy na skutečných hotovostních tocích. Plyne z časového nesouladu hospodářských operací a jejich finančního zachycení, tedy z rozdílu mezi náklady a výnosy na jedné straně a příjmy a výdaji na straně druhé. Přehled o peněžních tocích rozlišuje toky ze tří základních činností: provozní činnosti, investiční činnosti a peněžní toky vztahující se k financování podniku (Kislingerová, 2004).

3.4 Metody finanční analýzy

V této práci se budu zabývat elementární tj. základní metodou finanční analýzy, která je založena na základních aritmetických operacích s ukazateli a procentních výpočtech. Tato metoda se vyznačuje jednoduchostí a nenáročností výpočetního zpracování a v praxi patří k metodám nejrozšířenějším.

Pro ekonomické zhodnocení podniku byly vypočteny absolutní a poměrové ukazatele, které odpovídají matematickému způsobu výpočtu (Sůvová a kol., 2000).

3.4.1 Analýza absolutních ukazatelů

Absolutní ukazatele jsou stavové a tokové veličiny, které jsou obsaženy přímo ve finančních výkazech podniku. V České republice jsou uváděny za daný rok nebo za daný rok ve srovnání s rokem předchozím. Pomocí absolutních ukazatelů provádíme horizontální a vertikální analýzu.

3.4.1.1 Horizontální analýza

Horizontální analýza sleduje vývoj dané veličiny v čase a to z pravidla ve vztahu k předchozímu účetnímu období. Provedením této analýzy zjistíme tyto informace: o kolik procent se oproti předchozímu roku změnily jednotlivé položky bilance, nebo o kolik se změnily jednotlivé položky v absolutních číslech.

3.4.1.2 Vertikální analýza

Vertikální analýza sleduje jednotlivé ukazatele výkazů ve vztahu k jedné z těchto veličin. Tyto ukazatele umožňují srovnávání výsledků podniku jak v průběhu let, tak i mezi podniky navzájem (Vochozka, 2011).

3.4.2 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele vznikají tím, že jednotlivé absolutní hodnoty ukazatelů jsou dávány do jednotlivých poměrů, abychom mohli vzájemně analyzovat jejich vazby. Poměrových ukazatelů je velké množství, nejčastěji se můžeme setkat s rozdělením do pěti základních skupin na ukazatele: rentability, likvidity, aktivity, kapitálového trhu a finanční struktury (Vochozka, 2011).

3.4.2.1 Analýza rentability

Ukazatel rentability je ukazatel zisku, výnosnosti. Udává poměr zisku, k nějaké základně, pomocí které bylo zisku dosaženo. Všechny ukazatele rentability můžeme formulovat stejně: tj. kolik korun zisku připadá na jednu korunu jmenovatele.

Rentabilita vlastního kapitálu (ROE)

Rentabilita vlastního kapitálu je ukazatel stěžejní hlavně pro akcionáře, společníky a investory. Udává, kolik zisku připadá na jednu korunu investovaného kapitálu.

$$\text{ROE} = \text{zisk/vlastní kapitál}$$

Rentabilita aktiv (ROA)

Rentabilita aktiv dává do poměru různé formy zisku s celkovými aktivy. Za souhrnný ukazatel bývá považován tvar, kde je v čitateli použit EBIT, tedy zisk před zdaněním a nákladovými úroky.

$$\text{ROA} = \text{zisk/aktiva celkem}$$

Rentabilita tržeb (ROS)

Rentabilita tržeb nám dává informaci o tom, kolik korun čistého zisku připadá na jednu korunu tržeb. V praxi se využívají dvě konstrukce ukazatele: s EBIT (zisk před zdaněním a úroky) nebo EAT (čistý zisk).

$$\text{ROS} = \text{zisk}/(\text{tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb} + \text{tržby z prodeje zboží})$$

Rentabilita nákladová (ROC)

Nákladová rentabilita vyjadřuje poměr celkových nákladů k tržbám podniku. Čím je ukazatel nižší, tím podnik dosahuje lepšího hospodářského výsledku (Sůvová a kol., 2000).

$$\text{ROC} = \text{zisk/celkové náklady}$$

3.4.2.2 Analýza likvidity

Ukazatele likvidity nás informují o schopnosti podniku splácet včas své krátkodobé závazky. K hodnocení používáme tři stupně likvidity, které se od sebe liší hodnotou čitatele. Při výpočtu jednotlivých stupňů postupně eliminujeme vliv zásob a pohledávek.

Běžná likvidita

V tomto ukazateli jsou v čitateli zahrnuty veškeré složky oběžného majetku. V praxi to znamená, že by byl často schopen podnik uspokojit věřitele, kdyby byla veškerá oběžná aktiva přeměněna na hotovost. Avšak je to situace, která je jen těžko reálná. Bez zásob podnik není schopen dále vyrábět. Hodnota běžné likvidity by se měla pohybovat mezi hodnotou 1-1,5.

$$\text{Běžná likvidita} = \text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$$

Pohotová likvidita

U pohotové likvidity jsou při výpočtu v čitateli zahrnuty krátkodobé pohledávky a finanční majetek. Zásoby zahrnuty nejsou, a proto jde o přesnější vyjádření schopnosti podniku dostát svým krátkodobým závazkům. Hodnota ukazatele by se měla pohybovat mezi hodnotou 0,5-1,0. Pokud by byl ukazatel roven 1, znamená to, že by podnik mohl dostát svým závazkům bez nutnosti prodeje svých zásob.

$$\text{Pohotová likvidita} = (\text{finanční majetek} + \text{krátkodobé pohledávky}) / \text{krátkodobé závazky}$$

Peněžní likvidita

Peněžní likvidita, označována také jako okamžitá likvidita je nejpřesnější. Při výpočtu je v čitateli zahrnut pouze finanční majetek, mezi který řadíme peníze v pokladně, peníze na běžném účtu, krátkodobé cenné papíry, šeky, apod. Ukazatel hodnotí schopnost podniku uhradit své krátkodobé závazky v daný okamžik. Jeho hodnota by se měla pohybovat okolo 0,2-0,5 (Vochozka, 2011).

$$\text{Peněžní likvidita} = \text{finanční majetek} / \text{krátkodobé závazky}$$

3.4.2.3 Analýza aktivity

Ukazatele aktivity se také nazývají jako ukazatele obratovostí. Vyjadřují buď rychlost obratu, tj. počet obrátek za dané období, zpravidla za 1 rok, nebo dobu obratu, tj. dobu vázanosti aktiva, vyjádřenou obvykle v počtu let nebo dní. Jde o ukazatele, které zachycují pohled na provozní cyklus podniku.

$$\text{Rychlost obratu} = \text{tržby} / \text{zvolená položka aktiv nebo pasiv}$$

$$\text{Doba obratu} = 360 * \text{zvolená položka aktiv nebo pasiv} / \text{roční tržby nebo náklady}$$

Vázanost celkových aktiv

Tento ukazatel nám dává informaci o celkové efektivnosti, výkonnosti, se kterou může podnik využít svá aktiva pro dosažení tržeb. Čím je ukazatel nižší, tím je to lepší.

$$\text{Vázanost celkových aktiv} = \text{stálá aktiva/roční tržby}$$

Obrat aktiv

Obrat aktiv vyjadřuje, kolikrát se celková aktiva podniku obrátí za jeden rok. Ukazatel by měl dosahovat minimálně hodnoty 1.

$$\text{Obrat aktiv} = \text{tržby/aktiva}$$

Obrat zásob

Jedná se o ukazatel, který nám říká, kolikrát během jednoho roku jsou zásoby vyskladněny a opět naskladněny.

$$\text{Obrat zásob} = \text{tržby/zásoby}$$

Doba obratu zásob

Doba obratu zásob vyjadřuje, jaký je počet dnů, kdy jsou zásoby vázány v podniku, do doby, kdy budou spotřebovány nebo prodány (Sedláček, 2007).

$$\text{Doba obratu zásob} = \text{zásoby}/(\text{tržby}/360)$$

Obrat pohledávek

Vyjadřuje počet obrátek, během kterých jsou pohledávky přeměněny v peněžní prostředky.

$$\text{Obrat pohledávek} = \text{tržby/pohledávky}$$

Doba obratu pohledávek

Doba obratu pohledávek nám říká, jak dlouho se majetek podniku, tj. tržby nachází ve formě pohledávek. Jedná se tedy o počet dnů, které uplynou mezi vystavením faktury za prodej zboží či hotových výrobků a okamžikem připsání peněžních prostředků na účet.

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \text{pohledávky}/(\text{tržby}/360)$$

Doba splatnosti závazků

Je to doba, za kterou podnik uhradí své závazky, faktury od okamžiku vzniku závazku (Živělová, 2002).

$$\text{Doba splatnosti krátkodobých závazků} = \text{průměrné závazky}/(\text{tržby}/360)$$

3.4.2.4 Analýza kapitálové struktury

Zahrnuje ukazatele, které se zaměřují na schopnost podniku, v dlouhodobém horizontu plnit své závazky a poskytovat tak svým věřitelům i vlastníkům určitou míru jistoty. Mluvíme tedy o tzv. dlouhodobé solventnosti, dlouhodobém fungování podniku.

Celková zadluženost

Celková zadluženost udává vztah mezi cizím a vlastním kapitálem společnosti. Měří také zadluženost vlastního kapitálu. Ukazatel vyjadřuje míru věřitelského rizika. Za bezpečnou míru zadlužení je považováno 40 % cizího kapitálu v poměru k vlastnímu kapitálu.

$$\text{Celková zadluženost} = \text{cizí zdroje}/\text{celková aktiva}$$

Celkovou zadluženost můžeme dále rozdělit na dlouhodobou a krátkodobou:

$$\text{Dlouhodobá zadluženost} = \text{dlouhodobé závazky}/\text{celková aktiva}$$

$$\text{Krátkodobá zadluženost} = \text{krátkodobé závazky}/\text{celková aktiva}$$

Úvěrová zadluženost vlastního jmění

Ukazatel nám říká, kolik cizích zdrojů připadá na jednotku vlastního jmění. Pokud má ukazatel vysokou hodnotu, snižuje se možnost využívání dalších cizích zdrojů.

$$\text{Úvěrová zadluženost vlastního jmění} = \text{cizí zdroje}/\text{vlastní jmění}$$

Úrokové krytí

Úrokové krytí představuje míru, s jakou může klesnout zisk, aby byl podnik schopen si udržet cizí zdroje na současné úrovni. Pokud má ukazatel hodnotu 1, musí být celý zisk použit na úhradu úroků (Sůvová a kol., 2000).

$$\text{Úrokové krytí} = \text{zisk}/\text{nákladové úroky}$$

4 AGROBYZNYS

Agrobyznys je v klasickém pojetí definován jako soubor činností a vztahů týkajících se zpracování a distribuce produktů vyrobených na farmě. Jde tedy o výrobní činnosti v prvovýrobě, dále skladování, zpracování, dopravu a prodej zemědělských komodit a vyrobených produktů (Davis a Goldberg, 1957).

Podle této klasické definice jsou do agrobyznysu zahrnována:

1. zemědělská prvovýroba, lesnictví a vodní hospodářství
2. potravinářský průmysl
3. krmivářský průmysl
4. služby pro zemědělství a potravinářství (zásobování, nákup, opravárenství, šlechtitelství a semenářství, plemenářské služby, aplikovaný výzkum, školství, poradenství atd.)

Agrárně potravinářský komplex

5. dodavatelská odvětví vstupů do zemědělství a potravinářství (specializované strojírenství, chemie, energetika atd.)

Agrárně průmyslový komplex

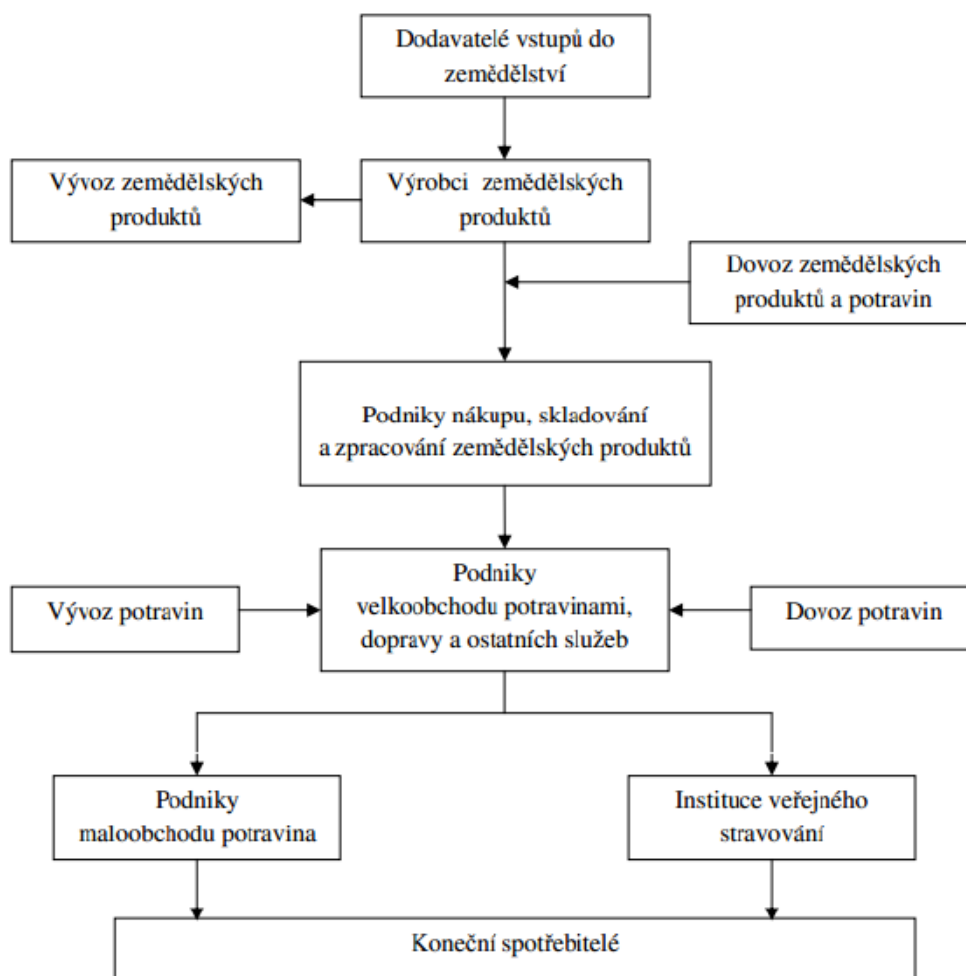
6. potravinářský obchod a veřejné stravování.

Agrobyznys

Dle Sonky a Hudsona (1999), kdy se významně posiluje vliv genetického a biologického výzkumu v předvýrobních fázích lze princip agrobyznysu definovat jako vymezení a charakteristiku činností a vzájemných vazeb spojených se zemědělskou výrobou nejen uvnitř podniku, ale i vazeb s předcházejícími

a navazujícími subjekty a činnostmi, které jsou typické pro transformaci zemědělských komodit do konečného výrobku, potravin.

Podle Bečvářové (2005) je tedy principem agrobyznysu vymezit a charakterizovat činnosti a vazby, spojené s výrobou uvnitř podniku, ale i s předcházejícími a navazujícími subjekty a činnostmi, které jsou klíčové pro zpracování komodit do konečného výrobku. Je to tedy doslova průřez jednotlivými odvětvími ekonomiky. Základní strukturu agrobyznysu znázorňuje Obr. č. 1.

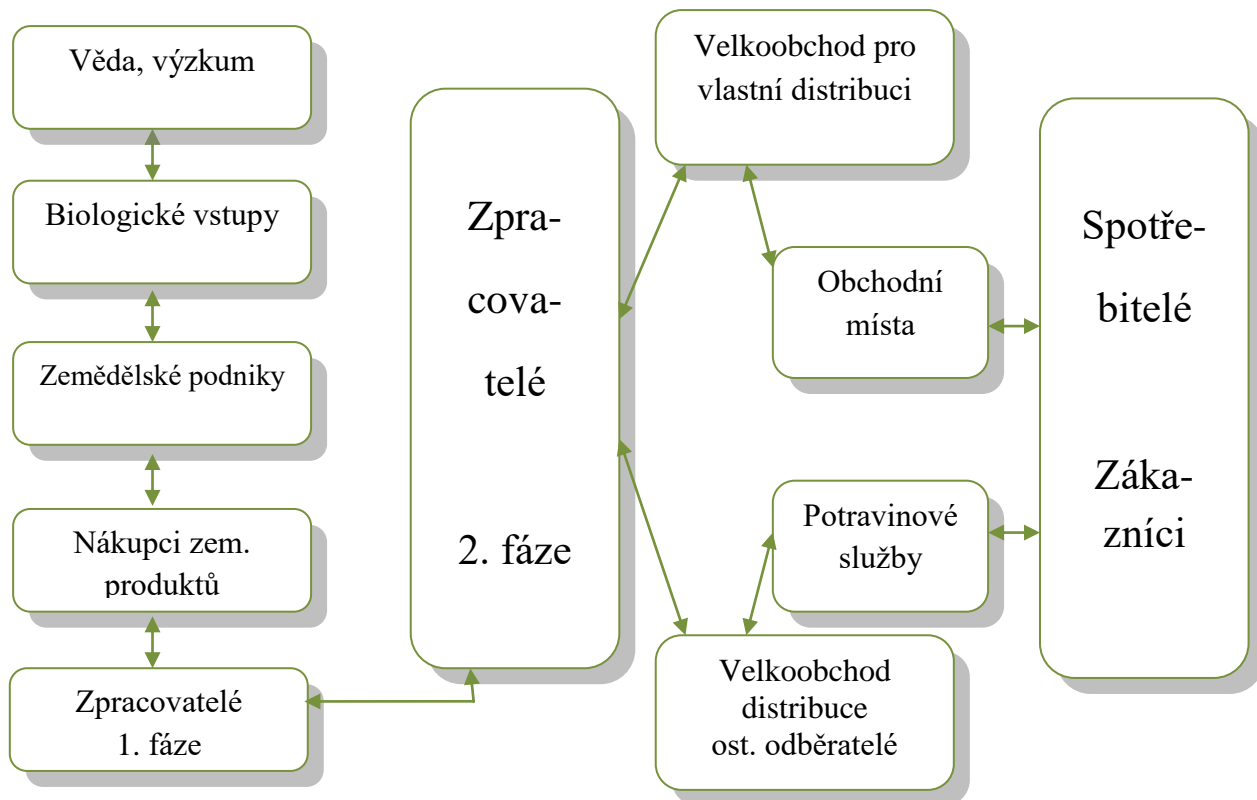

Obr. č. 1 Základní struktura agrobyznysu

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bečvářové (2001)

Do agrobyznysu je zapojeno asi 50 % práce schopného obyvatelstva světa, 50 % světových aktiv a zahrnuje více než 50 % světových spotřebitelských výdajů.

Současný agrobyznys se však od tradičního modelu výrazně liší. Dochází k přesunu vlivu na předvýrobní fáze a na finalizující články zpracování a obchodu a možnost zemědělců prosadit se na daných trzích klesá. Vzniká nový ekonomický model, kde má rostoucí vliv poptávková strana trhu (Bečvářová, 2005).

Obr. č. 2 Současný agrobyznys

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bečvářové (2005)

4.1 Komoditní vertikály agrobyznysu

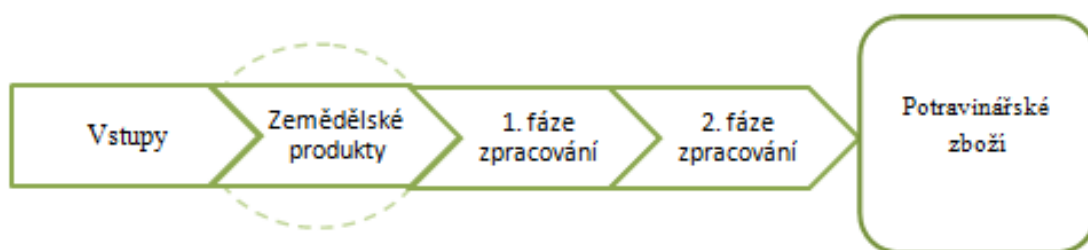
S pochopením podstaty agrobyznysu úzce souvisí také znalost komoditní potravinové vertikály.

Komoditní vertikála nebo také potravinový řetězec charakterizuje procesy výroby, zpracování i odbytu a jejich interakce na trzích, které fungují v rámci takto vymezené vertikály. Jsou velmi často odvozovány od výchozí výroby zemědělské komodity jako suroviny a sledují toky od výrobce až po spotřebitele.

Jde tedy o stanovení subjektů, vazeb a na sebe navazujících činností, které přeměňují surovinu ze zemědělské prvovýroby na produkt přímo pro konečného spotřebitele, včetně vzájemného působení trhů v takto definovaném prostředí.

Rozlišujeme dva základní modely komoditní vertikály:

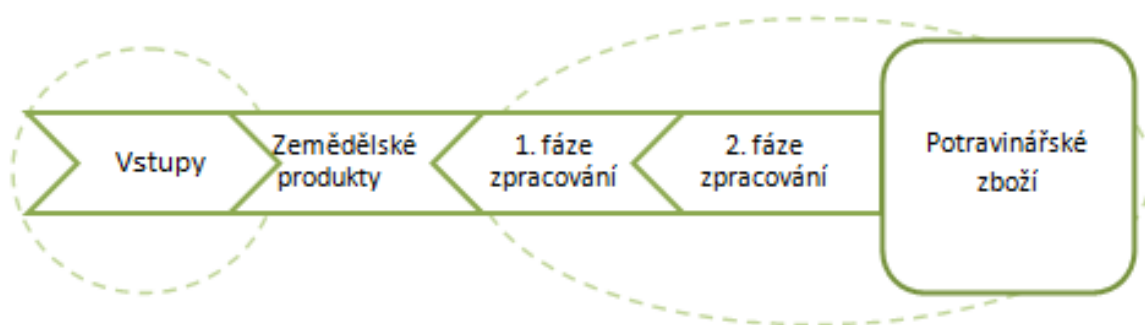
1. Nabídkově orientovaný model: Jedná se o tradiční model, který je typický preferencí nabídkové strany, kde v rámci toku produktu od výroby po konečné zpracování je klíčová pozice v rámci řetězce koncentrována ve výrobní fázi zemědělských produktů, na úrovni zemědělské prvovýroby.

Obr. č. 3 Nabídkově orientovaný model

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bečvářové (2005)

2. Poptávkově orientovaný model: Jde o model zvýrazňující vliv poptávkové strany a to na jednotlivých trzích v rámci celé komoditní vertikály, čímž se podstatně mění i konkurenční podmínky a postavení zemědělců. Hlavní jsou zpracovatelé a obchodníci, kteří maximalizují svůj podíl na výdajích spotřebitele- posiluje se tržní síla na poptávkové straně. Jde tedy o výrazný kontrast vzhledem k tradičnímu modelu, kde se zemědělci snaží zachovat chráněný, statický trh.

Obr. č. 4 Poptávkově orientovaný model

Zdroj: Vlastní zpracování dle Bečvářové (2005)

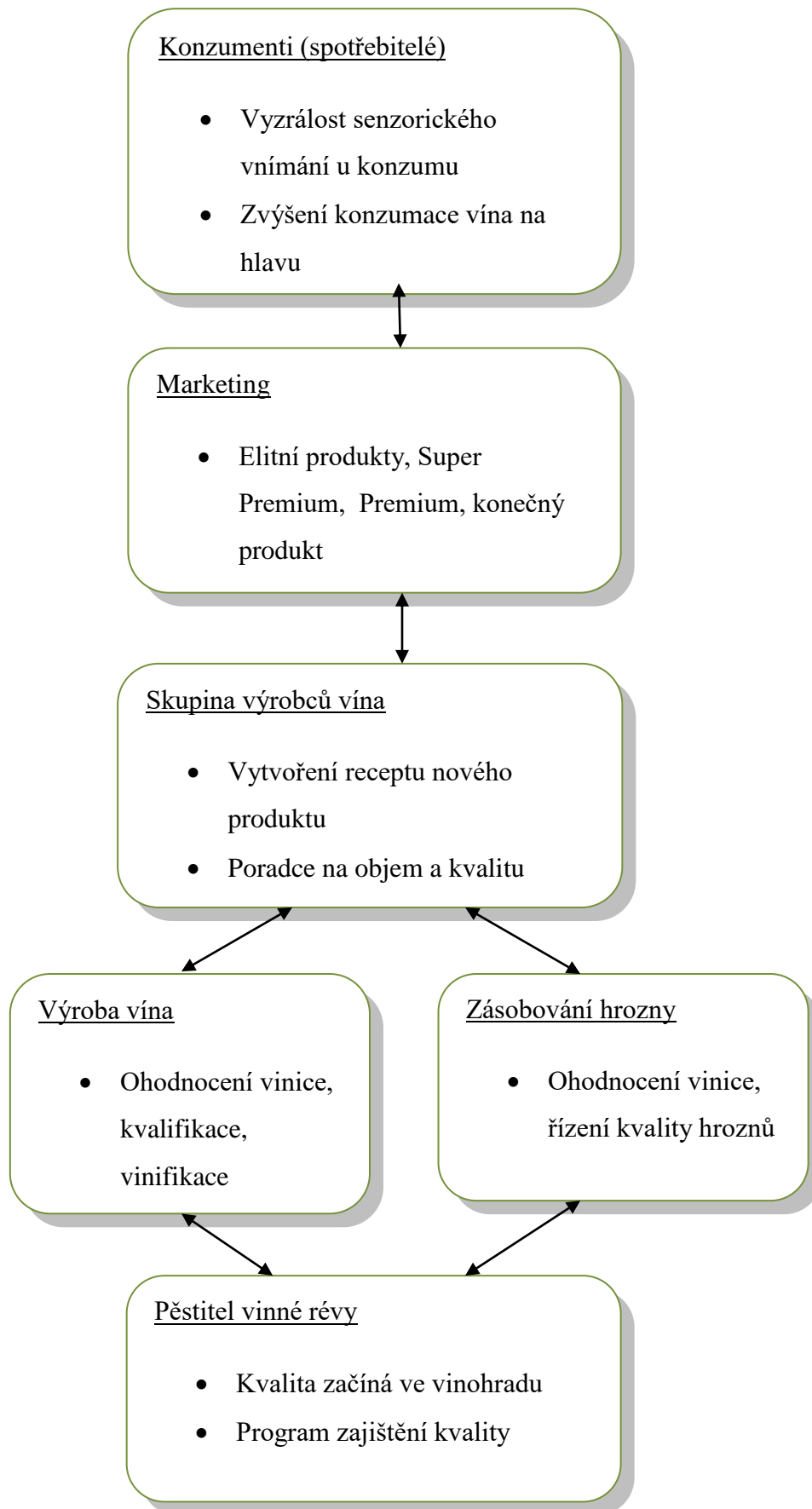
V novodobých podmínkách agrobiznisu odpovídá rozložení síl spíše poptávkově orientovanému modelu, jelikož dochází k výraznému oslabení pozice zemědělců a to hlavně v rámci možností volby výrobní struktury i partnerů v rámci komoditní vertikály (Bečvářová, 2005).

4.1.1 Komoditní vertikála révy vinné

Každý výrobce vína musí najít trh, který mu bude vyhovovat a bude se mu věnovat a tím si dále stanoví, jak kvalitní, a tím pádem drahá, vína chce vyrábět a je schopen je na daném trhu nabídnout a především pak prodat. Je nutné zejména propojit potřeby vinaře a vinohradnické výroby.

Je nutné začít již na vinohradu a stanovit si pro jednotlivé kategorie vín správné a přesné ošetřování a řízení po celou dobu vegetace. Produkci lze upravit již v rámci řezu, kdy se pro kvalitní vína redukuje počet plodných oček a naopak pro vína komerční je možné i vyšší zatížení keřů. Dalšími důležitými prvky jsou i kvalita tzv. zelených prací, ochrana proti houbovým chorobám, potřebná výživa a postřiky.

Propojení vztahů mezi konzumenty, vinaři a vinohradníky znázorňuje následující schéma vytvořené Ing. Pavlem Pavlouškem v jeho článku pro odborný časopis Vinařský obzor, jež se specializuje na vinaře a vinohradníky (Vinařský obzor, 1/2004)

Obr. č. 5 Vztah mezi konzumenty vína, vinařským podnikem a pěstitelem hroznů; Zdroj: Vlastní zpracování dle Vinařského obzoru (1/2004)

5 CHARAKTERISTIKA ODVĚTVÍ

Vinná réva je rostlina, která je jako snad jediná neodmyslitelně spjata s člověkem a jeho kulturou. Tvoří nejen krajinu, ale také proniká do zvyků, básní, písní i výtvarného umění.

Víno existovalo již dávno před prvními historickými písemnými záznamy, současně se zrodem prvních východních kultur. Svědčí o tom velké množství důkazů: tabulek, papyrových svitků a stěn egyptských hrobek. Lidé byli již tehdy zobrazováni s číší vína v ruce.

Víno dnes patří k životnímu stylu- ve všech společenských vrstvách, vytváří přátelskou atmosféru a stává se vstupenkou k novým známostem a zkušenostem. Doby, kdy bylo dobré víno typické jen pro horní vrstvy společnosti, jsou už definitivně pryč. Existuje ohromná, rozmanitá a dobrá nabídka, která je dosažitelná pro velké množství lidí. Už jen různorodost, z nichž si můžeme vybrat, dává všem, kdo se o víno zajímají, příležitost ke srovnání. Ať už se řídíme vlastním instinktem, nebo se dáme vést radami a informacemi, vždy dojdeme do stadia, v němž se objeví spousta otázek, a my se chceme o víně dozvědět trochu víc.

Víno se postupně stává stále více módní a zároveň i zdraví prospívající součástí životního stylu českých obyvatel a spotřeba vína v posledních letech trvale roste. Stoupající konzumace souvisí s rostoucí životní úrovní populace, která se projevuje zvýšenými nároky na kvalitu jídla a pití. Jak je už mnohými výzkumy několikrát prokázáno, mírná konzumace vína je zdraví prospěšná. Nejedná se o novou informaci, vína byla již v minulosti uznávána oficiálně jako lék. Avšak na otázku, zda je lepší pít bílé nebo červené víno není prozatím jednoznačná odpověď, i když všeobecně mezi konzumenty se tvrdí, že zdravější je víno červené.

5.1 Legislativa

Stěžejním právním předpisem v ČR je zákon č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o vinohradnictví a vinařství), ve znění pozdějších předpisů podle kterého:

Vinohradnictvím rozumíme:

1. výsadbu a pěstování révy na vinici za účelem produkce vinných hroznů, případně révových roubů,
2. sklizeň vinných hroznů nebo révových roubů,
3. výsadbu a pěstování révy podnožové, za účelem produkce podnožových řízků,
4. produkci révových sazenic.

Vinařstvím:

Zpracování vinných hroznů, rmutu, hroznového moštu nebo vína, povolenými technologickými postupy, plnění produktu do obalu, označování produktu a jeho uvádění do oběhu (Svobodová, 2012).

K dalším národním právním předpisům, které jsou důležité pro sektor vinohradnictví a vinařství, patří také:

- Vyhláška č. 323/2004 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o vinohradnictví a vinařství, ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 254/2010 Sb., kterou se stanoví seznam vinařských podoblastí, vinařských obcí a viničních tratí (MZe ČR, 2015).

5.2 Třídění vína

Z hlediska základního rozdělení rozlišujeme vína na tichá a šumivá. Ty se dále třídí dle zbytkového cukru, který ve víně zůstává po prokvašení a stabilizaci.

. Tichá vína:

- Suchá - do 4g zbytkového cukru/l
- Polosuchá - 4 – 12g zbytkového cukru/l
- Polosladká - 12 – 45g zbytkového cukru/l
- Sladká - 45g zbytkového cukru/l a více

Šumivá vína:

- Extra dry - velmi suché, 0-6g cukru/l
- Brut natura - pod 3g cukru/l
- Brut - pod 15g cukru/l
- Extra dry - 12-20g cukru/l
- Sec - 17-35g cukru/l
- Demi sec - 33-50g cukru/l
- Doux - více než 50g cukru/l

Dalším ukazatelem, na základě kterého se vína liší je jejich barva. Rozlišujeme:

- Bílé víno - vyrobené z bílých nebo červených odrůd, může být i z modrých avšak bez nakvašení tzv. „klaret“
- Růžové víno - vyrobené z modrých odrůd krátkým nakvašením, nebo směsí bílých a modrých odrůd
- Červené víno - vyrobené nakvašením nebo zpracováním v kvasících tancích z modrých odrůd

Podstatné rozdělení představuje vinařský zákon, který byl schválen v roce 2004, kdy jsou všechna moravská i česká vína po sklizni a vylisování zařazena dle jakosti, na základě obsahu cukru. Dle zákona rozlišujeme tyto kategorie vín:

- Víno stolní - 11° NM, víno může být vyrobeno z odrůd moštových, stolních a neregistrovaných a může pocházet z jakékoliv země Evropské unie. Jde o víno nejnižší kategorie.

- Víno zemské - 14° NM, víno může být označeno názvem oblasti, ročníkem a odrůdou, musí pocházet pouze z tuzemské vinné révy.
- Víno jakostní - 15° NM, víno musí pocházet z jedné vinařské oblasti, kde musí být i vyrobeno, musí pocházet pouze z tuzemské vinné révy, před prodejem se zařídí na odrůdové, které může být vyrobeno maximálně ze tří odrůd nebo známkové, vyrobené podle stálé receptury.
- Víno jakostní s přívlastkem - víno musí pocházet z jedné vinařské podoblasti. Státní zemědělská a potravinářská inspekce (SZPI) kontroluje původ, odrůdu, cukernatost, hmotnost., víno může být vyrobeno maximálně ze tří odrůd.

Kategorie přívlastků:

- Kabinet - 19° NM
- Pozdní sběr - 21° NM
- Výběr z hroznů - 24° NM
- Výběr z bobulí - 27° NM
- Výběr z cibéb - 32° NM
- Ledové víno - 27° NM
- Slámové víno - 27° NM (Svobodová, 2012)

5.3 Pěstování révy vinné v České republice

Vinařství patří v České republice k silným, stále se rozvíjejícím odvětvím. Vinná réva jako zemědělská surovina je dnes brána jako součást celé komoditní vertikály v rámci agrobiznisu, kde každý jednotlivý článek, až po konečný produkt nese svoji podstatnou úlohu.

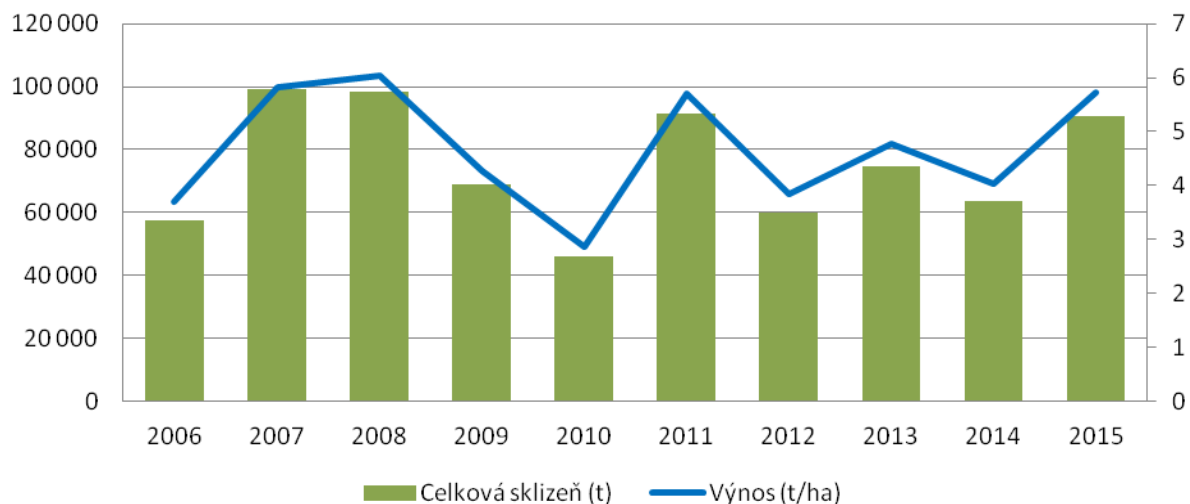
Česká republika patří k severní vinařské oblasti střední Evropy, kde působí vlhký atlantský vzduch, který zpomaluje zrání hroznů, což vede k větší tvorbě aromatických a kořeněných látek v bobulích. Variabilita půd a proměnlivé povětrnostní podmínky dávají vínům originální nesmazatelný charakter, který vyniká především při výrobě přívlastkových vín.

Českou republiku sice nemůžeme zařadit mezi nejvýznamnější velmoci, jako jsou Francie, Španělsko nebo Itálie, avšak existuje zde velké množství vinařských společností. Ty opakovaně rozšiřují a zlepšují kvalitu sortimentu nabízeného zboží, dalších doplňkových předmětů i služeb, účastní se výstav, soutěží a pořádají nejrůznější degustace vína, putování po vinicích, a sklepích.

V České republice je celková plocha vinic 17,6 tis. ha a celkově je zaregistrováno 18,5 tis. pěstitelů. Pěstuje se ve vinařských oblastech Čechy a Morava. Pro vinohradnictví je však rozhodující oblast Moravy, kde je přes 96 % veškerých vinic České republiky. Celkový produkční potenciál ČR je 19,6 tis. ha. Průměrný výnos se pohybuje kolem 5 t/ha. Bílé moštové odrůdy tvoří dvě třetiny, modré jednu třetinu z celkové osázené plochy vinic.

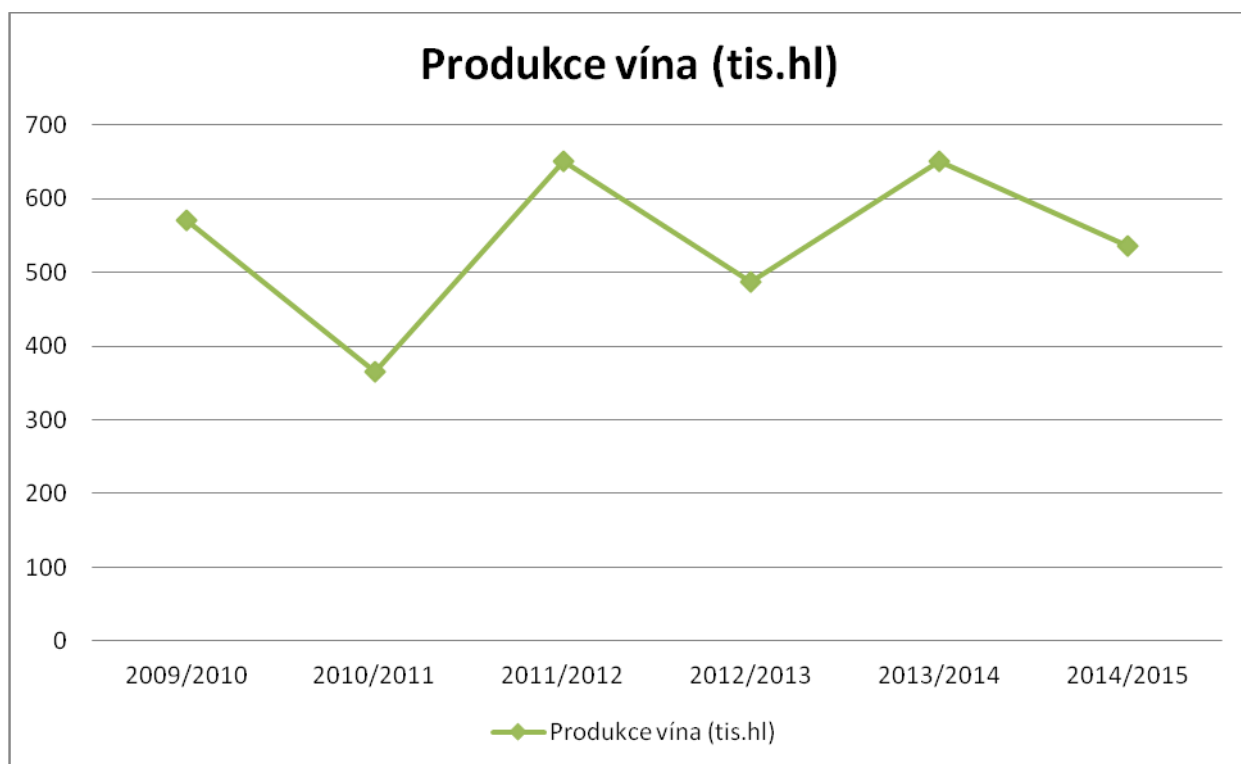
Vinohradnictví a vinařství se v ČR podílí na konečné rostlinné produkci přibližně 6 %. Velmi mimořádný význam má především v Jihomoravském kraji, kde se na zemědělské produkci podílí zhruba 2 miliardami Kč, což je nejvíce ze všech oborů zemědělství (MZe ČR, 2015).

V posledním sledovaném roce 2015 bylo sklizeno celkem 90 608 t hroznů révy vinné, což je o 43 % více než v roce předchozím. Výnos hroznů révy vinné se pohyboval na úrovni 5,73 t/ha. Dlouhodobý trend ve vývoji celkové sklizně a výnosu hroznů révy vinné znázorňuje graf č. 1.

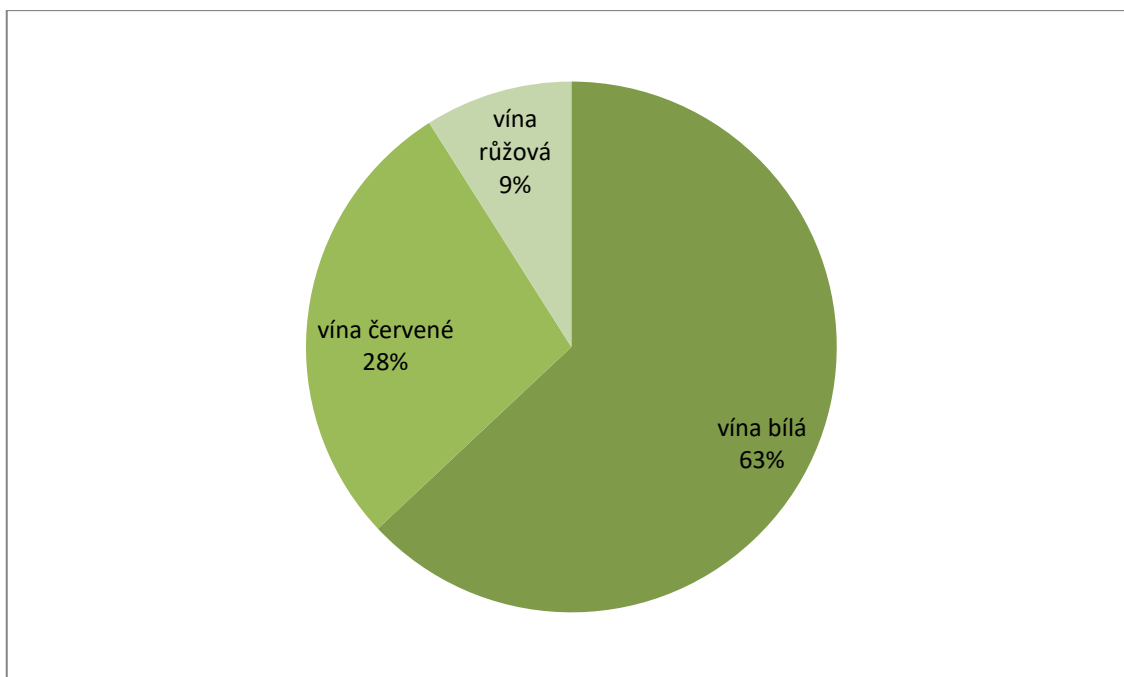

Graf č. 1 - Sklizeň hroznů révy vinné v ČR v letech 2006-2015 (MZe ČR, 2016)

Produkce vína v ČR je v posledních třech letech okolo 644 tis. hl/rok. Téměř ze 2/3 činí produkci bílá vína a 1/3 připadá na vína červená. Skladbu vína znázorňuje graf č. 3.

Graf č. 2 Produkce vína v ČR ve vinařských letech 2009/2010-2014/2015 (MZe ČR, 2015).

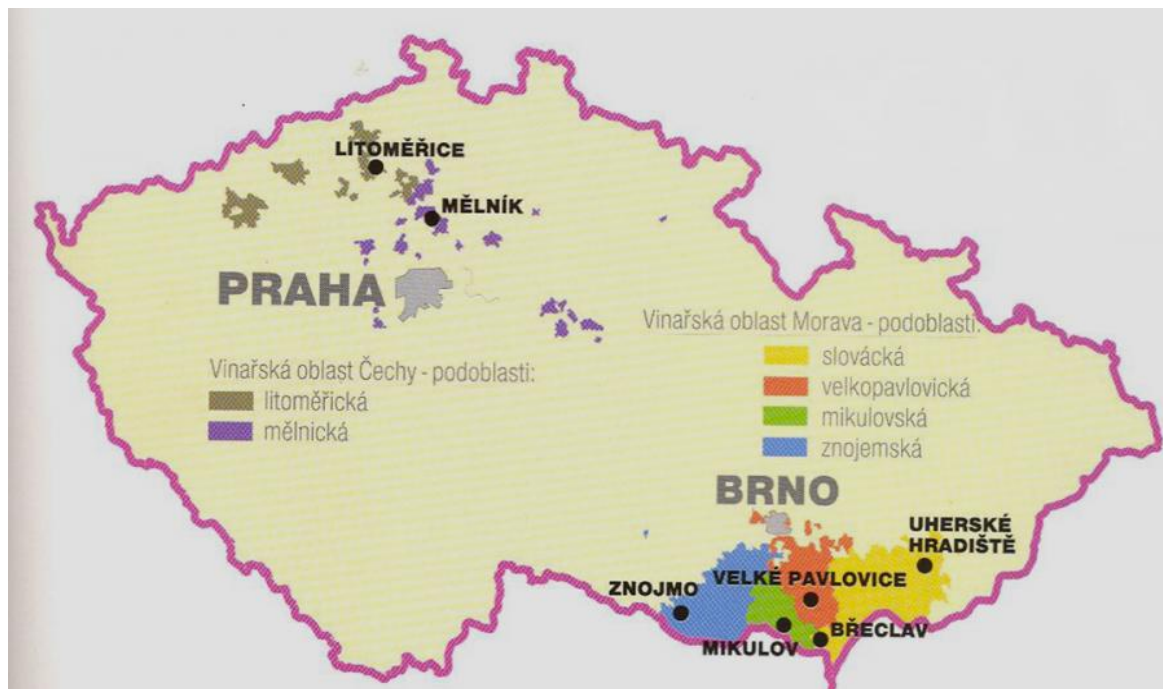
Graf č. 3 Skladba vína v České republice (MZe ČR, 2016)

K nejčastěji pěstovaným odrůdám patří: Veltlínské zelené, Müller Thurgau, Ryzlink rýnský a Ryzlink vlašský z odrůd bílých a Svatovavřínecké, Frankovka, Zweigeltrebe a Rulandské modré z odrůd modrých (MZe ČR, 2016).

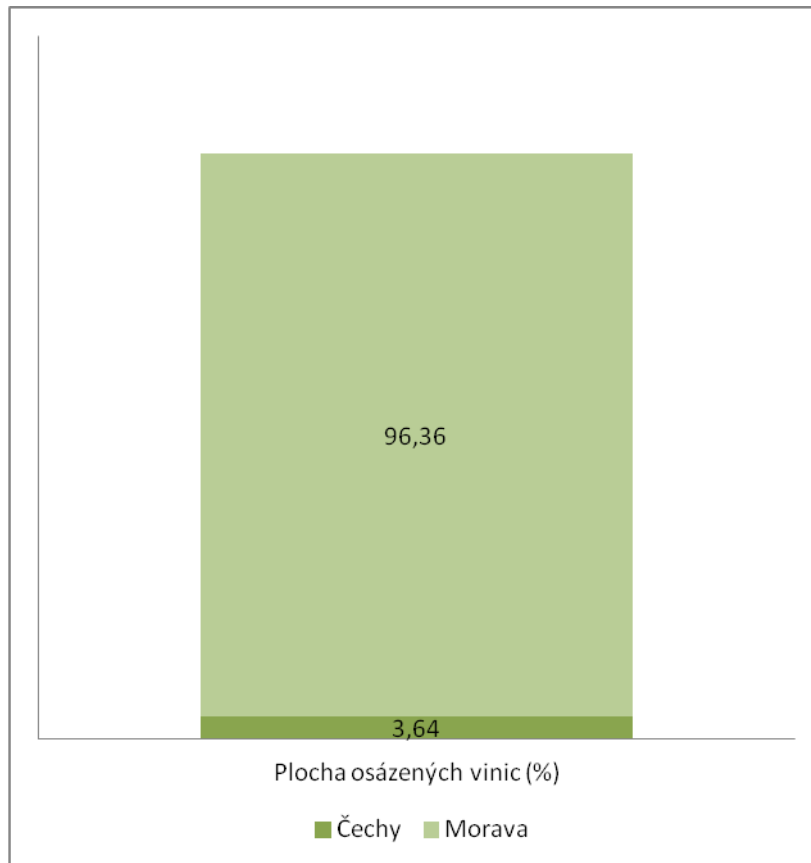
Dle zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství ve znění 252/2011 Sb., se stanovuje rozdělení území republiky na dvě pěstitelské oblasti- Čechy a Morava. Jejich plochu vyjádřenou v % zobrazuje graf č. 4. Vinařské oblasti se dále skládají z vinařských podoblastí: podooblast litoměřická a mělnická v Čechách, podooblasti mikulovská, slovácká, velkopavlovická a znojemská na Moravě.

Vinařské podoblasti jsou dále členěny na menší celky- vinařské obce. Tam se smí profesionálně pěstovat réva a prodávat víno. V jejich katastru jsou potom ustanoveny další menší celky- viniční tratě. Jde o nejvýhodnější polohy kolem obcí, kde se révě daří nejlépe, produkují se zde kvalitní vína, která jsou označovaná specifickým způsobem, tzv. vína s přívlastkem (Svobodová, 2012).

K největším vinařským obcím České republiky patří: Velké Bílovice se 722 ha, Valtice, Čejkovice, Dolní Dunajovice, Mikulov, Novosedly, Velké Pavlovice, Vrbovec a Mutěnice (MZe ČR, 2015).

Obr. č. 6 Mapa rozdělení ČR na vinařské oblasti a podoblasti (Vinostyl, 2015)

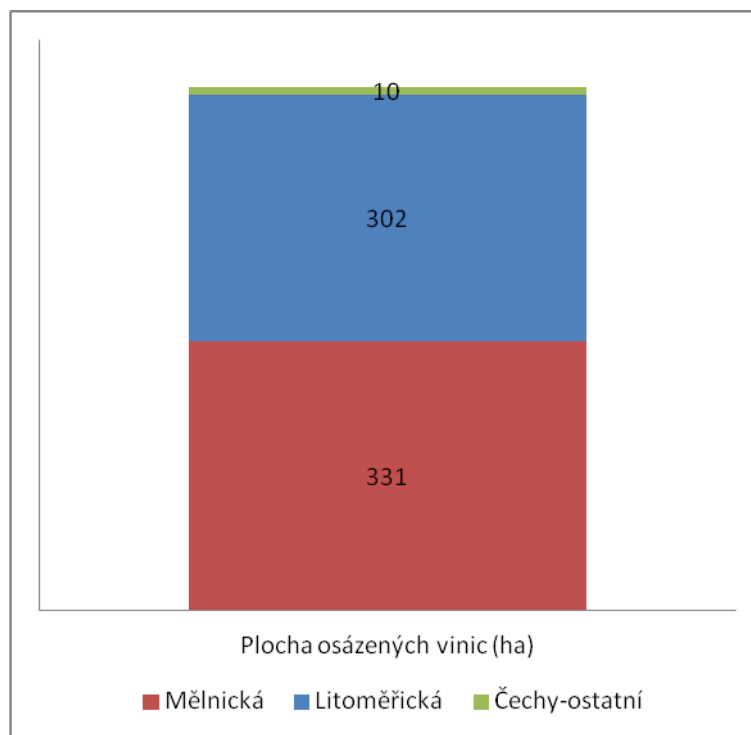
Graf č. 4 Plocha osázených vinic (%) dle oblastí (MZe ČR, 2016)

5.3.1 Vinařská oblast Čechy

Tato oblast je jednou z nejsevernějších oblastí vinohradnictví v Evropě. Réva se pěstuje především v její severní a střední části, kde průměrná teplota dosahuje 8,7 °C a ve vegetačním období asi okolo 15 °C. Vinice se rozkládají okolo řek Labe, Vltavy, a Berounky. Vinná réva zde má celkem dobré výnosy, jakost vín kolísá (Kraus, 1999).

Oblast se dělí na podoblast Mělnickou a Litoměřickou. Plochy vinic jednotlivých podoblastí znázorňuje graf č. 5.

Celková plocha osázených vinic činí 643 ha, z čehož 181 ha tvoří plodné vinice. Jak je dle grafu č. 4 vidět, tato oblast tvoří pouze 3,64 % všech ploch. Průměrný výnos se pohybuje okolo 3,9 t/ha. Nachází se zde celkem 72 vinařských obcí a 152 viničních tratí.

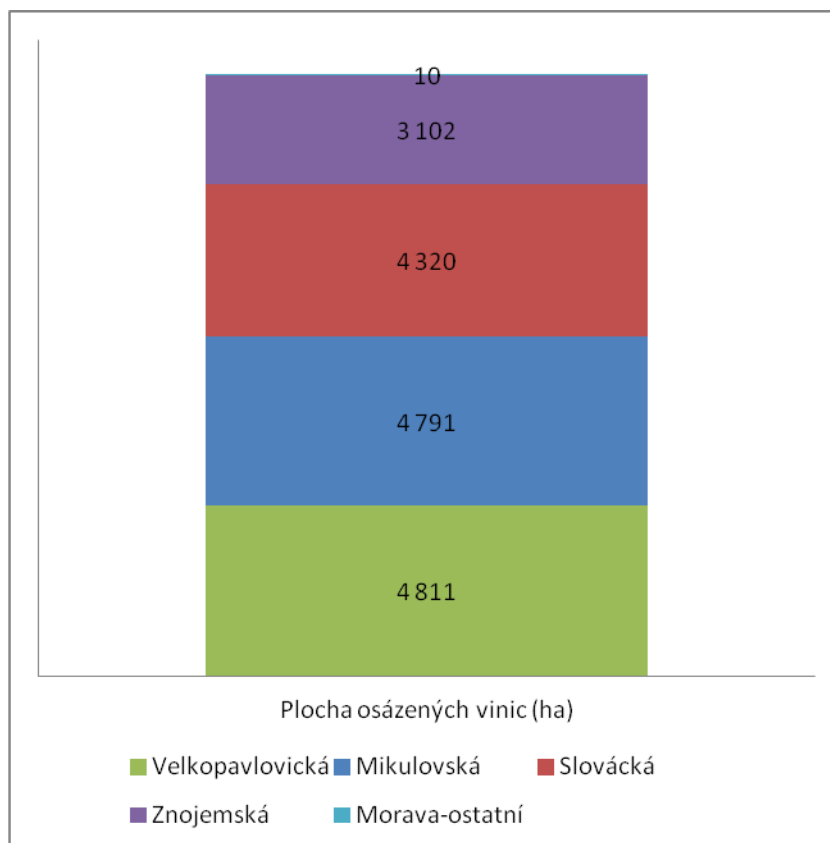
Graf č. 5 Plocha osázených vinic (ha) pro vinařskou oblast Čechy (MZe ČR, 2016)

5.3.2 Vinařská oblast Morava

Obsahuje 96,36 % všech registrovaných vinic České republiky (viz. graf č. 4). Nachází se na jihu Moravy v okolí města Brna a nepatrně zasahuje i do Zlínského kraje. Průměrná teplota je 9,42 °C, průměrný roční úhrn srážek 510 mm. Klimatické podmínky jsou vhodné pro pěstování převážně bílých odrůd, které se vyznačují svěží kyselinou a charakteristikou jednotlivých podoblastí. Modrým odrůdám pro výrobu červených vín se moc nedaří, ale v posledních letech se vlivem teplejšího počasí a kvalitnější zpracovatelské technologie jejich kvalita zvyšuje. Moravská vína jsou typická jemnými aromatickými látkami a příjemnou pitelností.

Oblast se dělí na podoblast Velkopavlovickou, Mikulovskou, Slováckou a Znojenskou. Plochy vinic jednotlivých podoblastí znázorňuje graf č 6.

Celková plocha osázených vinic činí 17 034 ha, z čehož 4 010 ha tvoří plodné vinice. Průměrný výnos je 6 t/ha. Nachází se zde celkem 312 vinařských obcí a 1 126 viničních tratí (MZe ČR, 2016).

Graf č. 6 Plocha osázených vinic (ha) pro vinařskou oblast Morava (MZe ČR, 2016)

5.3.3 Trh

Po vstupu České republiky do Evropské unie se změnilo konkurenční prostředí a situace na trhu s vínem. Na tuzemském trhu se objevilo větší množství vín zahraničních a v různých cenových kategoriích i kvalitě. Tlak zahraničních producentů na naše zákazníky a na náš trh vína je značný, protože na jednom malém trhu o přízeň zákazníků usiluje obrovské množství výrobců a obchodníků.

Na druhé straně se pro tuzemské producenty otevřel trh zemí EU. Je to však trh, kde nabídka převyšuje poptávku a spotřebu, avšak s ohledem na vývoj situace na trhu vína v ČR v oblasti nabídky a poptávky a podílu tuzemských vín na celkové spotřebě vín je nutné konstatovat, že pro převážnou většinu domácích výrobců vína zůstane i nadále stěžejní domácí trh.

Základní strategií tuzemských výrobců vína bude především strategie udržení stávajících zákazníků, která je výhodná v tom, že zákazníci tuzemská vína znají a preferují je před těmi zahraničními a pokud jsou spokojeni, doporučí je ostatním a postupně tak zvyšují poptávku. Na tuto strategii dále musí navazovat strategie rozvoje a nabídky nových produktů, protože spokojení zákazníci očekávají a přijímají nové produkty a z nich plynoucí ceny, které je doprovázejí. Realizace výše popsanych strategií vyžaduje především důslednější orientaci na zákazníka.

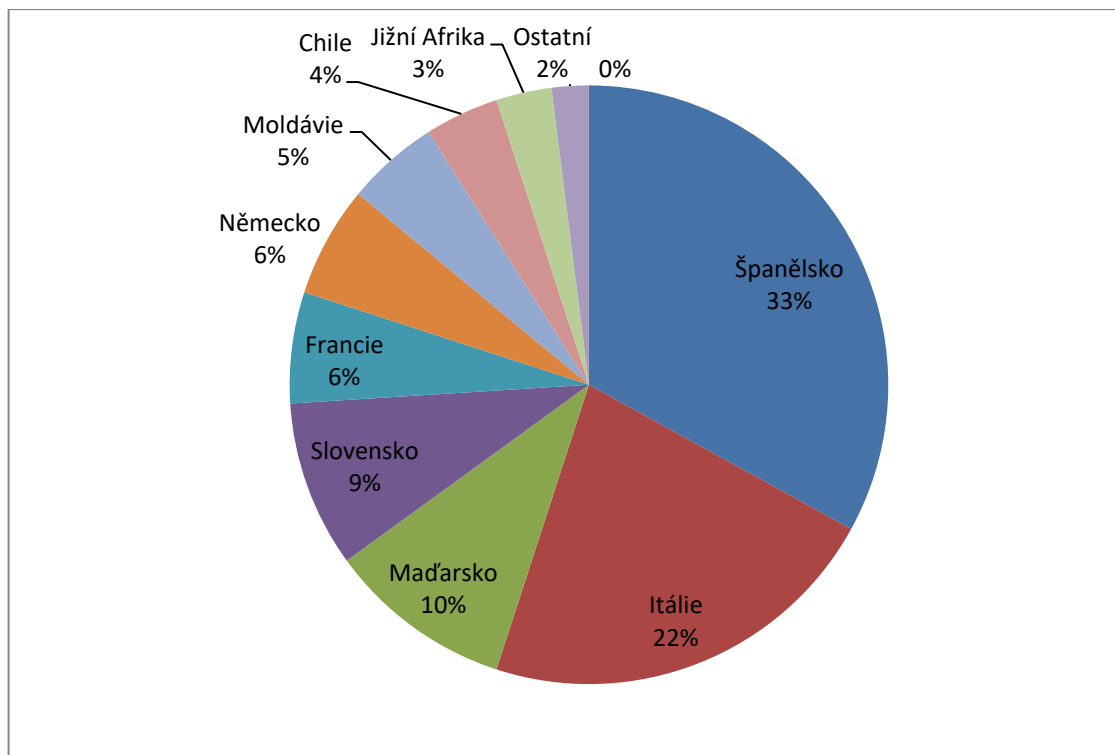
Naše vinařství udělalo za posledních pár let obrovský pokrok v oblasti vinohradnických postupů, technologického vybavení a také metod a můžeme říci, že naše vína jsou dnes svou kvalitou srovnatelná s víny ostatních evropských zemí. Bohužel v oblasti marketingu je pokrok jen malý a je co zlepšovat. Kvalitní víno se samo neprodá, je nutné využít a aplikovat management a marketing pro efektivnost prodeje a vyšší zisk. Požadavky a přání zákazníků musí být uspokojovány takovými produkty a službami, které zákazníky přesvědčí a nadchnou.

Mění se jak chutě, tak i preference spotřebitelů a o kvalitě vína dnes nerozhoduje vinař, nýbrž spotřebitel, neboť jen on posoudí, co mu chutná a za co je ochoten zaplatit. Dnešní zákazníci mají navíc často velké množství dodatečných přání, jsou kritičtí, důslední a své dodavatele často mění. Konkurence je proto stále tvrdší a je obtížnější si zákazníky získat a udržet.

Celková spotřeba vína na obyvatele za rok je v České republice 20,1 l. Spotřeba vína na celkové spotřebě jiných alkoholických nápojů je 8,8 %. Očekává se, že spotřeba vína i nadále poroste a to hlavně vzhledem ke zvyšující se nabídce vína na trhu, rostoucímu povědomí lidí o konzumaci vína, rostoucí koupěschopnosti obyvatelstva a přiměřenějším spotřebitelským cenám v důsledku silnější konkurence ze zahraničí (Chládková, 2006).

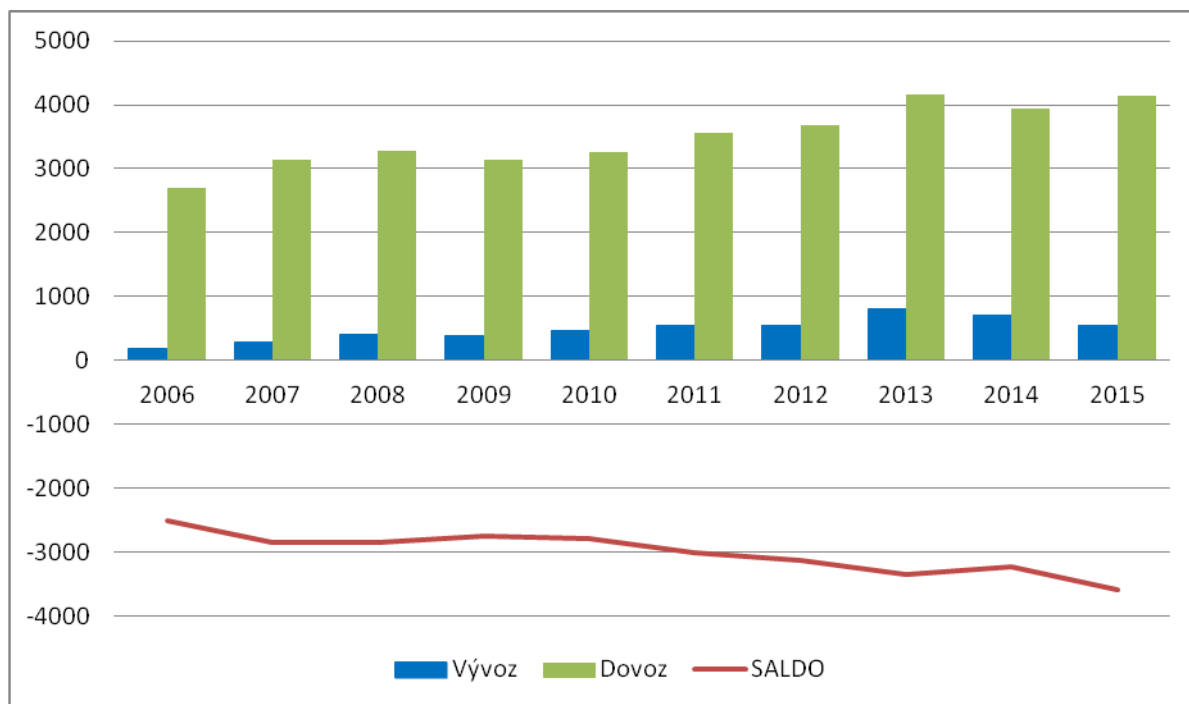
5.4 Dovoz a vývoz vína

V roce 2015 dosáhlo záporné saldo zahraničního obchodu ČR 3,5 miliardy Kč, viz graf č. 8, zachycující obchodní bilanci s vínem v ČR. V rámci dovozu došlo k mírnému nárůstu objemu vína. Celkově za vinařský rok 2014/2015 k nám bylo dovezeno 1 651 tis. hl suroviny a vína. Nejvyšší finanční částky z dovozu tvoří Španělsko, Itálie, Maďarsko a Francie. V posledních letech dochází k nárůstu objemu dováženého vína především ze strany Španělska a Maďarska, zatímco u Itálie se projevuje spíše nižší objem dovozu. 88 % vína bylo dodáno z členských zemí EU, viz graf č. 7.

Graf č. 7 - Země s největším objemem dovozu do ČR (MZe ČR, 2015)

V rámci meziročního porovnání vývozu naopak došlo v roce 2015 už po druhé ke snížení. Aktuálně za vinařský rok 2014/2015 bylo vyvezeno 198 tis. hl vína, a finanční částka vyšplhala na 547 mil. Kč. Nejvíce se vyváželo na Slovensko, do Polska a do Německa. Do členských zemí EU jsme vyvezli 97 % objemu vývozu (MZe ČR, 2016).

Graf č. 8 Česká republika - vývoz, dovoz a saldo v letech 2006-2015 (MZe ČR, 2016)

5.5 Ceny

5.5.1 Ceny zemědělských výrobců

Cenou zemědělských výrobců jsou u komoditní vertikály révy vinné výkupní ceny čerstvých hroznů, u kterých je prodej pouze sezónního charakteru, proto ji můžeme sledovat pouze v některých měsících, zpravidla od září do listopadu. Existují však i extrémy, kdy jsou hrozny vykupovány i v červenci nebo naopak až v lednu. V tab. č. 1 můžeme vidět vývoj cen v prodejních měsících v letech 2010-2015.

Průměrně se cena hroznů pohybuje okolo 16 Kč/kg v závislosti na kvalitě a cukernatosti.

Tab č. 1 Porovnání měsíčních cen zemědělských výrobců u čerstvých vinných hroznů 2010-2015

	Čerstvé vinné hrozny Kč/kg					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
IX.	15,58	15,00	15,34	-	15,95	16,48
X.	16,70	16,66	16,85	15,39	16,04	18,88
XI.	17,09	17,33	17,45	16,06	16,72	18,35
XII.	17,16	15,47	16,12	16,59	-	15,27

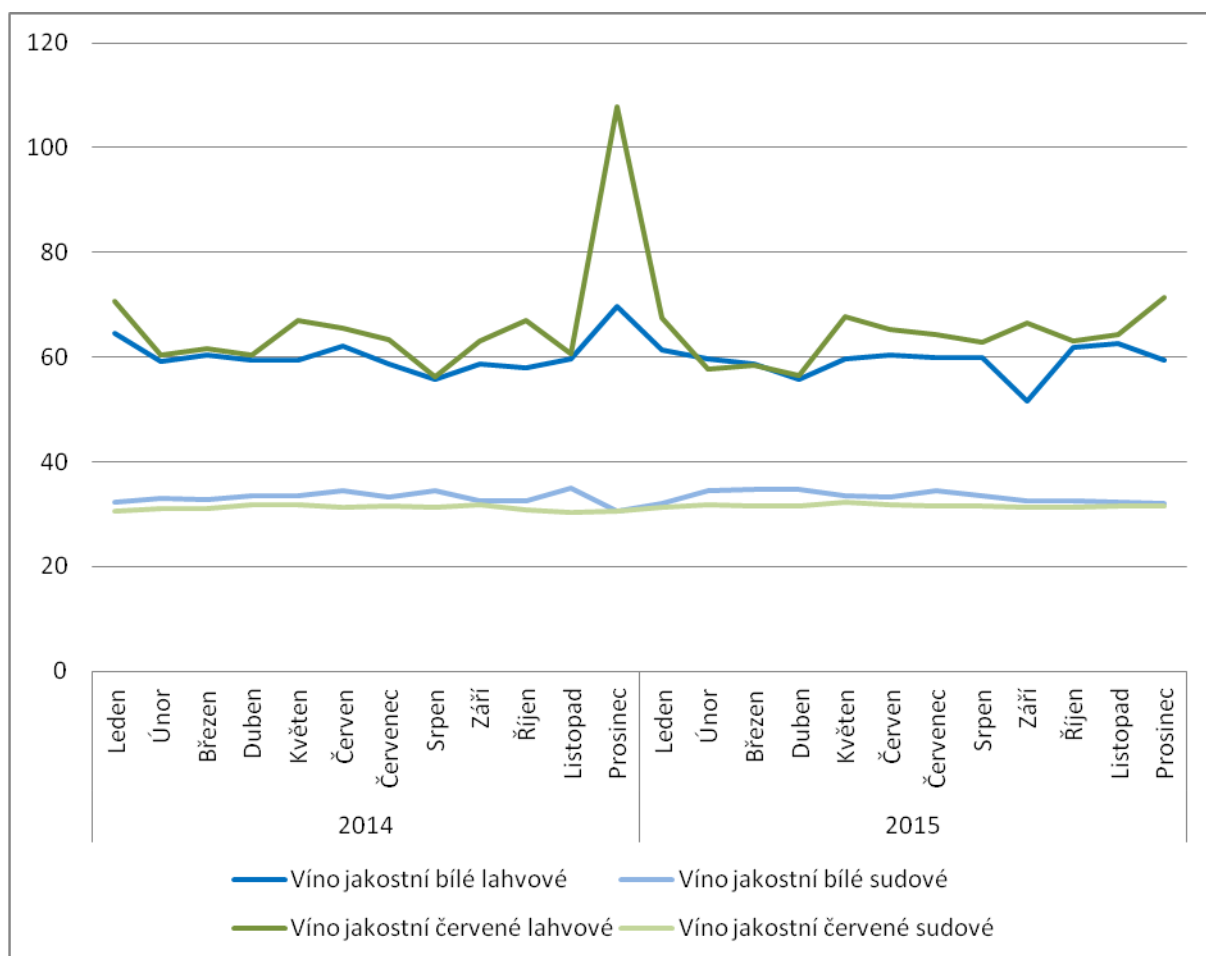
Zdroj: Vlastní zpracování dle SZIF (2016)

5.5.2 Ceny průmyslových výrobců

Ceny průmyslových výrobců jsou ceny, za které je víno odebíráno z výrobních podniků a to bez dopravy a DPH. Vydává je Statní zemědělský intervenční fond (SZIF), který zaznamenává nejvyšší a nejnižší cenu u jednotlivých druhů a odrůd vína, z čehož je následně vytvořen vážený průměr cen. Ten byl využit pro vytvoření následujícího grafu č. 9, který zachycuje vývoj průmyslových cen u jakostního sudového a lahvého vína bílého i červeného.

Z grafu je patrné, že ceny u sudových vín nepodléhají velkým výkyvům. Cena průmyslových výrobců se u bílého vína pohybuje kolem 33 Kč/l, u červeného vína 31 Kč/l. U průmyslových cen lahvého vín můžeme zaznamenat větší odchylky. Výrazný je především prosinec roku 2014 kdy výrazně vzrostla cena jakostního červeného lahvého vína oproti listopadu z 60,6 Kč na 107,90 Kč. Průměrně se však cena červeného lahvého vína pohybuje okolo 65 Kč/l, u bílého vína 60 Kč/l.

Graf č. 9 Porovnání měsíčních cen průmyslových výrobců v Kč/l v roce 2014-2015

Zdroj: Vlastní, zpracování dle údajů ČSÚ (2016)

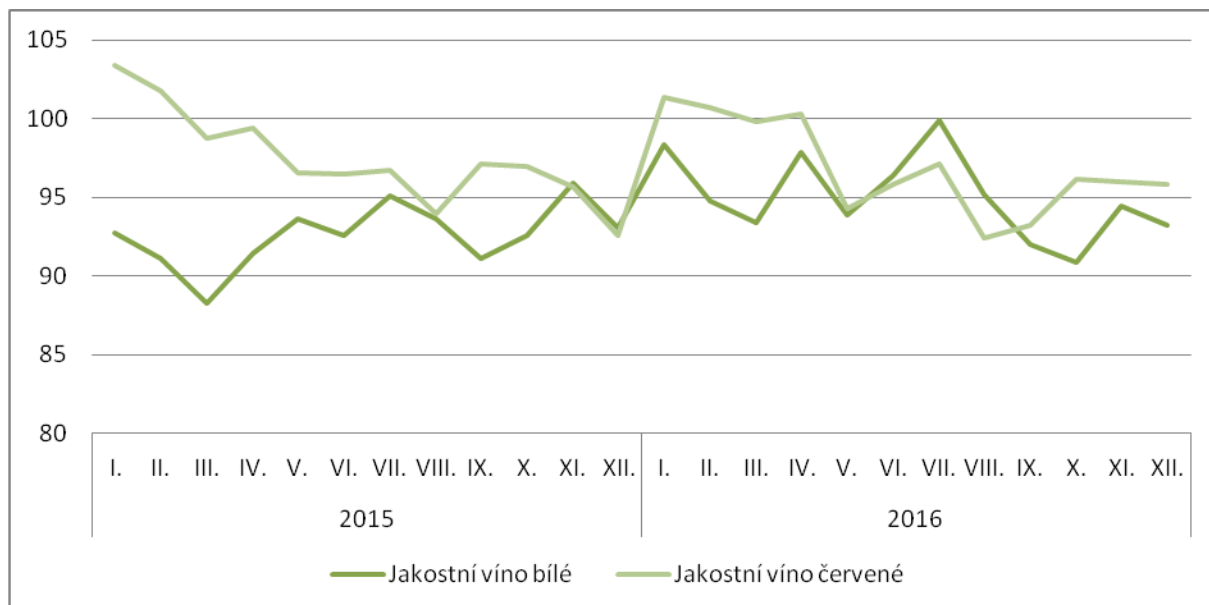
5.5.3 Spotřebitelské ceny

Spotřebitelské ceny jsou ceny, za které může výrobek koupit konečný spotřebitel. Definujeme je jako ceny zboží a služeb placené domácnostmi. Údaje týkající se spotřebitelských cen jakostního vína bílého lahvového a jakostního vína bílého červeného byly poskytnuty Českým statistickým úřadem v rámci emailové korespondence.

Vývoj spotřebitelských cen bílého a červeného vína je zachycen v grafu č. 10. Pro většinu sledovaného období platí, že cena červeného vína je vyšší než cena bílého vína. Výjimku lze zaznamenat ve dvou obdobích. Prvním je listopad a prosinec roku 2015

a druhým červem, červenec a srpen roku 2016, kdy byla cena bílého vína vyšší, než cena červeného.

Graf č. 10 Porovnání spotřebitelských cen láhvového vína v Kč/0,75l v roce 2015-2016

Zdroj: Vlastní, zpracování dle emailové korespondence ČSÚ (2016)

5.6 Certifikace vína

Certifikovaná vína jsou v České republice označována jako Vína originální certifikace (VOC vína) a zohledňují charakteristické znaky určité oblasti tzv. terroir (fr. kraj, půda, zem), jsou tedy označovány dle místa původu hroznů, respektive vína, protože právě místo původu je to, co dává vínům jejich typický a nezaměnitelný charakter. Tyto vína však samozřejmě musí zároveň splňovat i další přísně stanovená a kontrolovaná kvalitativní i kvantitativní kritéria. Vína originální certifikace jsou tzv. apelačním systémem. Jde o románský způsob značení vín.

Produkce VOC vín v České republice má svůj počátek v roce 2009, kdy spolek VOC Znojmo jako první získal úřední povolení pro výrobu těchto vín. V současné době jsou vína označována v těchto sdruženích:

- VOC ZNOJMO, z.s. (od roku 2009)- součástí tohoto sdružení je i ZNOVÍN ZNOJMO, A.S.

- V.O.C. MIKULOV, z.s. (od roku 2011)
- VOC MODRÉ HORY, z.s. (od roku 2011)
- VOC PÁLAVA, z.s. (od roku 2012)
- Cech blatnických vinařů, z.s. (od roku 2013) - VOC Blatnice
- Zapsaný spolek VOC Valtice, z.s. (od roku 2015)
- VOC Mělník, z.s. (od roku 2015)

Zatřídění VOC vín provádí samotní vinaři nominovaní spolkem, za splnění specifických podmínek a dozor nad nimi drží Ministerstvo zemědělství dle § 23 týkajícího se vín originální certifikace zákona č. 321/2004 Sb. o vinohradnictví a vinařství (MZe ČR, 2016).

Aktuálně bylo k roku 2015 označeno celkem 74 VOC vín, což je v přepočtu 232 667 l vína:

- 44 vín VOC ZNOJMO (16x Ryzlink rýnský, 12x Veltlínské zelené, 15x Sauvignon, 1x cuvée),
- 5 vín VOC MIKULOV (1x Rulandské bílé, 1x Rulandské šedé, 2x Ryzlink rýnský, 1x Pálava),
- 15 vín VOC MODRÉ HORY (4x Frankovka, 5x Frankovka rosé, 2x Svatovavřínecké, 3x Modrý Portugal a 1x cuvée),
- 10 vín VOC BLATNICE (4x Ryzlink rýnský, 1x Rulandské bílé, 3x Rulandské šedé a 2x Chardonnay)

Vedle románského způsobu značení vín však v České republice existuje ještě germánský způsob značení vín, který u nás převažuje. Jde o rozlišení kvality vín, dle cukernatosti hroznů (stolní, zemská, jakostní, jakostní s přívlastkem). Tyto dva systémy však na trhu fungují nezávisle na sobě (VOC, 2012).

5.6.1 VOC ZNOJMO

Vína s tímto označením, mohou vyrábět pouze vinaři se sídlem ve Znojmě, kteří jsou členem spolku VOC Znojmo. Sdružení vzniklo v roce 2009 a dostalo úřední povolení jako úplně první. Členem je i podnik studovaný v této práci- ZNOVÍN ZNOJMO, a.s.

Podmínky pro výrobu vín:

- výrobce musí být členem VOC Znojmo, z.s.
- hrozny musí pocházet z registrovaných vinic
- hrozny musí mít nejméně 19 °NM
- výnos nesmí překročit 2,5 kg na keř
- školení vína nesmí probíhat metodou „barrique“
- vína nesmí být vyrobena metodou dlouhodobého zrání na kvasničných kalech
- jablečno-mléčná fermentace je povolena
- zbytkový cukr ve víně je povolen do 25 g/l
- obsah alkoholu ve víně je omezen na maximálně 13,9 % objemových
- vína musí výrazně vykazovat typické senzoričné vlastnosti Znojmské podoblasti
- láhve jsou opatřeny speciální páskou s logem VOC ZNOJMO.

Obr. č. 7 Logo VOC ZNOJMO, (VOC, 2012)

Odrůdy: Sauvignon, Ryzlink rýnský, Veltlínské zelené

Členové: ZNOVÍN ZNOJMO, a.s., DV Promotion, Ing. Josef Dobrovolný - Vinný sklep, Vinařství Kořínek, s.r.o., Jan Vaněk, Vinařství LAHOFER, a.s., VINAŘSTVÍ LÍBAL s.r.o., VINAŘSTVÍ RODINY ŠPALKOVY s.r.o., VINAŘSTVÍ WALDBERG

VRBOVEC s.r.o., VINNÉ SKLEPY LECHOVICE, spol. s r.o., VINO HORT s.r.o., Zemědělské družstvo Hodonice - Tasovické vinařství, Vinařství Sádek, s.r.o., Nový sklep Sádek, Vinice Hnanice, s.r.o., VINAŘSTVÍ HANZEL (VOC, 2012).

5.7 Nejvýznamnější producenti vína v ČR

5.7.1 Bohemia Sekt, Českomoravská vinařská, a.s.

V minulých letech byl tento podnik především výrobcem šumivých vín. V roce 1997 tato firma získala podíly ve společnostech víno Mikulov, a.s. Révovín Velké Bílovice, s.r.o. a dále pak také v podnicích Českomoravské vinné sklepy, s.r.o. a Zemědělská společnost Pálava, s.r.o., a tak se jako skupina stala jedním z největších producentů šumivých a tichých vín v České republice. Společnost vlastní vinice, ale také spolupracuje s drobnými pěstiteli, od kterých hrozny vykupuje. Podíl na trhu činí 75 % pro oblast vín šumivých a 25 % pro oblast vín tichých. Nejznámější značkou je určitě tradiční Bohemia Sekt s roční produkcí přes 20 miliónů hl.

K silné pozici firmy na trhu přispěl především rok 1998, kdy přišla firma s výraznou a nepřehlédnutelnou etiketou s velkým motýlem. Volba grafického prvku se stala odlišujícím prvkem a počátkem pro budování velké značky. Dnes je firma největším výrobcem vína v České republice.

5.7.2 Vinium, a.s.

Společnost byla založena v roce 1992, jako nástupce bývalého Českého státního vinařského monopolu. Sídlem společnosti jsou Velké Pavlovice- tradiční moravský vinařský region na jižní Moravě. Společnost má jak vlastní vinice na ploše asi 466 ha, tak sklízí hrozny révy vinné z vinic smluvních partnerů z plochy přesahující 2 000 ha. Roční produkce šplhá až k 13 milionům lahví. Firma se specializuje na výrobu širokého sortimentu vín, zahrnujících vína přívlastková, jakostní vína odrůdová i známková vína stolní, ovocná vína kořeněná a dárková balení jakostních odrůdových vín. Podíl na trhu činí přibližně 11 %.

Akciová společnost si ve své snaze, aby se jejich vína stala prostředkem pro spojování lidí, vybrala motto: VINIUM AD VITAM- víno pro život. V roce 2000 započala spolupráci s nadačním fondem Kapka naděje, podporující léčbu dětí s poruchou krvetvorby pro reálné dosažení tohoto cíle. V roce 2007 byla firma odkoupena a spadá pod České vinařské závody, a.s.

5.7.3 České vinařské závody, a.s.

Koncem 19. a počátkem 20. století vzniklo v Praze několik firem zabývajících se výrobou vín. Zpracovávaly vína z Moravy, Slovenska, Maďarska, Rakouska, bývalé Jugoslávie a dalších zemí. Ve druhé polovině 20. století navazovaly na tuto tradici České vinařské závody, které se zaměřovaly na výrobu nasládlých vín, která jsou v oblibě i dnes. V květnu 2007 koupily České vinařské závody a.s. společnost VINIUM a.s., Velké Pavlovice a původní výrobní závod Žamberk byl zrušen a prvotní zpracování přesunuto do Velkých Pavlovic.

5.7.4 Družstevní vinné sklepy Hodonín, s.r.o.

Firma s více než 40ti letou tradicí v oblasti produkce vína na jižní Moravě, s podílem na trhu 3,5 %. Nakupuje hrozny z vinařských oblastí mutěnické, bzenecké, kyjovské, strážnické a z Podluží, vlastní vinice nemá. Hlavním dodavatelem suroviny pro zpracování je Zemědělské družstvo Čejč, které hospodaří právě v mutěnické vinařské oblasti na 200 ha vinic, zbytek pochází od soukromých pěstitelů z výše uvedených vinařských oblastí a ze Slovenska. Roční produkce připadá na 9 000 000 l.

Byla založena jako družstvo na zpracování hroznů a výkup vína od malovýrobců z blízkého okolí. Během následujících let však výrobní činnost znásobila a stala se velkým zpracovatelským podnikem. V současnosti se řadí mezi pět největších vinařských podniků v rámci České republiky.

5.7.5 Moravské vinařské závody, s.r.o.

Moravské vinařské závody jsou společností s dlouholetou tradicí, která zpracovává hrozny především z moravských vinařských oblastí. Společnost se sídlem původně v Hukvaldech, se v letech 2007-2008 po téměř 150 letech přestěhovala do zámeckého

areálu města Bzenec. Počátkem nového tisíciletí firma přistoupila ke koupi a výsadbě nových vinic, a v současnosti činí její viniční plochy 370 ha. Její provoz prodělal rozsáhlou rekonstrukci a nyní patří k jednomu z nejmodernějších v naší republice. Podíl na trhu se pohybuje kolem 2,5 %.

5.7.6 Vinné sklepy Valtice a.s.

Tato společnost je největším pěstitelem vinné révy v ČR, s podílem na trhu cca 2,5 %. V současnosti zpracovává kolem 5 000 t vinných hroznů za rok. Jde o hrozny ležící v nejvýznamnějších polohách rozložených od Valtic přes Mikulov, Dolní Dunajovice až po Drnholec.

Společnost se zabývá především výrobou tradičních odrůd, avšak v nových výsadbách se orientuje i na odrůdy jako je Chardonnay, Rulandské, Sauvignon a Cabernet Sauvignon. Roční produkce připadá na téměř 4 miliony lahví. Valtice jsou i významným vývozcem vína do zahraničí a to především do Kanady, Velké Británie, SRN a dalších.

- Znovín Znojmo a.s. (viz. kapitola č. 6) (Svobodová, 2012).

6 SPOLEČNOST ZNOVÍN ZNOJMO A.S.

Společnost Znovín Znojmo a.s. se sídlem v Šatově je tradičním výrobcem vína z hroznů révy vinné ve Znojemského regionu. Vznikla 4. května 1992, privatizací státního podniku Znovín Šatov. Řadí se mezi stálíce moravského vinařství a v českých poměrech patří ke středním podnikům. Náleží mu 3,5 % všech vín, která se vypijí v České republice.

Společnost je výrobcem tradičních odrůdových vín a vedle toho také specialit: suchých a polosuchých pozdních sběrů, vín kategorií výběr z hroznů a výběr z bobulí, vín ledových, slámových i šumivých - sektů.

Firma se dělí do podnikových středisek v obcích Šatov, Přímětice (Znojmo) a Jaroslavice. V Šatově je umístěno ředitelství a hlavní výrobní kapacita. Kromě jiných objektů spadá do vlastnictví Znovín Znojmo, a.s. i premonstrátský Loucký klášter ve Znojmě, jehož historie sahá až ke konci 12. století ke knížeti Konrádovi II. Otovi.

Znovín patří ke společnostem, které udávají trend tuzemskému vinařství. Firma byla například vůbec první, která zahájila výrobu tzv. řízeného kvašení v 90. letech a jako první uvedla i zásilkovou službu. Je známá především rozsáhlými aktivitami, které propojují víno a umění právě v Louckém klášteře, ale také organizováním výstav a stále více oblíbených Vinařských putování po vinicích a archivních sklepech.

Filosofie společnosti je založena především na důvěře k zákazníkovi a na přátelském a poctivém přístupu. Široké vinařské portfolio by mělo uspokojit téměř všechny typy zákazníků. Velké úsilí je také vkládáno do pozitivního přístupu k ochraně životního prostředí a zlepšování ekologického profilu podniku.

Logo společnosti představuje hrozen vinné révy zavěšený na písmenu „Z“, ohraničený kruhem v zelené barvě. Velmi často je logo doprovázeno „Znovín Znojmo, a.s. se sídlem v Šatově“ (Znovín Znojmo a.s., 2016).

Obr. č. 8 Logo společnosti (Znovín Znojmo a.s., 2016).

6.1 Vedení firmy

ZNOVÍN ZNOJMO, a.s. byla založena zakladatelskou listinou jako akciová společnost dne 3. 5. 1992 a vznikla zapsáním do obchodního rejstříku vedeného krajským soudem v Brně dne 4. 5. 1992.

Společnost řídí předseda představenstva, jemuž jsou podřízeni vedoucí oddělení.

Složení představenstva:

- Ing. Pavel Vajčner, předseda představenstva
- Ing. Jaroslav Opatřil, místopředseda představenstva
- Nataša Sigmundová, členka představenstva

Složení dozorčí rady:

- Ing. Zdeněk Palát, předseda dozorčí rady
- Ing. Štěpán Bilíček, místopředseda dozorčí rady
- Ing. Pavel Novotný, člen dozorčí rady

Prezident společnosti:

funkce zůstala neobsazena

Funkční období je tříleté, poslední zvolení proběhlo 6. května 2015, jmenováním tříčlenného představenstva a volbou tříčlenné dozorčí rady. Kromě vedení společnosti má firma 85 zaměstnanců.

Společnost podniká ve vlastním výrobním středisku v Šatově a má dva zpracovatelské závody v Jaroslavicích a Příměticích (Justice, 2015).

6.2 Výroba a prodej vína

Vinnou révu pro výrobu vína má firma přímo z vlastních vinohradů, nebo od dodavatelů ze znojenské vinařské podoblasti, se kterými má sjednanou smlouvu. Bílé hrozny jsou zpracovány ve středisku v Příměticích a modré hrozny v Jaroslavicích. Láhve, korky

a etikety jsou dodávány do Šatova, kde najdeme také sklad již hotových výrobků. Odtud je pak prodej realizován přímou nebo nepřímou cestou.

Přímý prodej probíhá ve vnitropodnikových prodejnách. Největší z prodejen se nachází v Louckém klášteře a další najdeme v centru města na ulici Horní česká. Nepřímý prodej je soustředěn do vinoték, gastronomických zařízení, obchodních řetězců a velkoobchodů. V roce 2015 společnost prodala celkem 3 204 892 l vína (Justice, 2015).

6.3 Sortiment

Firma nabízí vína sudová, jakostní, odrůdová, ročníková, pozdní sběry, výběry z hroznů, výběry z bobulí, ledová, slámová a šumivá vína. Kromě vín najdeme v nabídce i skleničky, karafy, vinné želé, oleje a další vinařské doplňky. Pro zhlédnutí celkové nabídky můžeme využít katalog vín, který je vydáván jednou za půl roku, nebo navštívit webové stránky společnosti.

Pro výběr mezi jednotlivými víny máme k dispozici jejich řazení do tematických řad. Aktuálně k těm nejzajímavějším můžeme zařadit: Vína přívlastková s označením Lacerta viridis (ještěrka zelená) a ledňáček říční, Kulatá vína π not noir ~ 3,14 nebo Sauvignony s označením tropical, green a rouge.

6.3.1 Vína přívlastková s označením Lacerta viridis (ještěrka zelená) a ledňáček říční

Vína, která nosí samolepku ještěrky zelené, byla vyrobena z hroznů z viničních tratí, kde se nachází teritorium tohoto velmi vzácného druhu, který se u nás nachází, pouze v ekologicky čisté krajině. Na Znojemsku jsou to vinice na kamenitém podloží v povodí řeky Dyje. Dalším symbolem na vínech Znovínu je modrooranžový ledňáček říční. Ledňáček označuje ryzí čistotu, symbolizuje způsob čisté výroby vína. To znamená zchlazení hroznů na 4 °C po dobu několika dnů tzv. cryomaceraci a dále lisování, odkalení, kvašení a to vše čistě a za studena.

V nabídce vín, označených ještěrkou zelenou najdeme bílé víno odrůdy Tramín červený a Sauvignon. Odrůda Sauvignon měla úspěch na mezinárodní soutěži ve Španělsku a těšila se ocenění i v prestižním vinařském časopise v Londýně. Ledňáček říční je vyobrazen na bílém víně odrůdy Veltlínské zelené, které bylo označeno zlatou medailí na národní soutěži vín.

6.3.2 Kulatá vína π not noir ~ 3,14

V rámci spolupráce s Karlovou univerzitou v Praze, konkrétně s Matematicko-fyzikální fakultou, vznikla řada speciálních pinotů, plných a chuťově zakulacených, které jsou inspirovány Ludolfovým číslem $\pi \sim 3,14$, kdy se bobule během cryomacerace zchladí na teplotu 3,14 °C a potom dále lisují. Tento inovativní proces probíhá ve středisku v Jaroslavicích.

V nabídce této tématické řady najdeme růžové víno z modrých hroznů odrůdy Rulandské modré, které získalo ocenění na mezinárodních soutěžích v Paříži a ve Švýcarsku a červené víno z modrých hroznů odrůdy Rulandské modré, které se těšilo úspěchu na světové soutěži v USA a na mezinárodní soutěži ve Vídni.

6.3.3 Sauvignony s označením tropical, green a rouge

Tato řada stojí za pozornost především svým luxusním a nápaditým provedením. Vína jsou uzavřená skleněným uzávěrem a na láhvi si pomocí stíracího testeru můžeme otestovat vůni jednotlivých typů Sauvignonů. Moravské Sauvignony lze zařadit mezi světovou špičku této odrůdy.

Nabídka zahrnuje bílé víno odrůdy Sauvignon green. Technologie výroby tohoto vína vede k typické „zelené“ chuti a vůni. Na etiketě je vyobrazeno dílo malíře Josefa Velčovského- „Golf s výhledem na vinici U tří dubů“ ze sbírky obrazů v Louckém klášteře ve Znojmě. Toto víno bylo oceněno prestižním časopisem v Londýně.

Další variantou je Sauvignon- tropical, kde naopak ve vůni a chuti nalezneme „tropické“ vůně. U tohoto vína je na etiketě další z děl malíře Velčovského, s názvem

„Vino je v tom nevinně“, opět ze sbírky obrazů v Louckém klášteře ve Znojmě. I toto víno bylo oceněno prestižním časopisem v Londýně a získalo i další ocenění, např. na mezinárodní soutěži ve Španělsku.

Novinkou je růžové víno odrůdy Cabernet Sauvignon, které má přízvisko „růžové“. Na etiketě se nachází obraz s názvem „Vinice ukládající se ke spánku“, taktéž malíře Josefa Velčovského. Toto víno se těšilo nebývalému úspěchu na prestižních soutěžích v Číně a USA (Znovín Znojmo a.s., 2016).

7 EKONOMICKÉ HODNOCENÍ PODNIKU

7.1 Analýza podniku

7.1.1 Analýza absolutních ukazatelů

7.1.1.1 Vertikální analýza aktiv

Tab č. 2 Aktiva podniku- vertikální analýza

Aktiva	Absolutní hodnoty v tis. Kč			Podíl v %			Index	
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2014 /2013	2015/ 2014
Aktiva celkem	416 295	430 150	472 042	100,0	100,0	100,0	0,968	1,097
Dlouhodobý majetek	152 803	166 265	193 866	36,71	38,65	41,07	1,088	1,166
Dlouhodobý nehmotný majetek	0	599	394	0,00	0,14	0,08	0,000	0,000
Dlouhodobý hmotný majetek	74 607	96 521	122 919	17,92	22,44	26,04	1,294	1,273
Dlouhodobý finanční majetek	78 196	69 145	70 553	18,78	16,07	14,95	0,884	1,020
Oběžná aktiva	257 389	259 066	274 318	61,83	60,23	58,11	1,007	1,059
Zásoby	192 414	182 992	187 728	46,22	42,54	39,77	0,951	1,026
Dlouhodobé pohledávky	0	0	0	0	0	0	0	0
Krátkodobé pohledávky	38 658	37 624	31 887	9,29	8,75	6,76	0,973	0,848
Krátkodobý finanční majetek	26 317	38 450	54 703	6,32	8,94	11,59	1,461	1,423
časové rozlišení	6 104	4 819	3 858	1,47	1,12	0,82	0,789	0,801

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Celková aktiva se v roce 2014 zvýšila proti roku 2013 z hodnoty 416 295 tis. Kč na 430 150 tis. Kč, tj. o 3,33 %, nárůst lze sledovat jak u dlouhodobého nehmotného majetku, konkrétně v položce výsledky výzkumu, tak i u dlouhodobého hmotného majetku, kde se hodnota zvýšila u položek staveb, samostatných movitých věcí a souborů movitých věcí. U oběžných aktiv jde pouze o zanedbatelný nárůst.

Stejně tomu bylo i v roce 2015, kdy aktiva činila 472 042 tis. Kč, což je opět nárůst o 9,74 %. Tento rostoucí trend způsobily především položky majetku hmotného,

konkrétně pozemky, stavby a samostatné movité věci a soubory movitých věcí. Dále lze sledovat výrazné navýšení hodnoty i u položky oběžných aktiv, kde vzrostla u zásob hodnota nedokončené výroby a polotovarů, a u krátkodobého finančního majetku to byly peníze a účty v bankách.

Pro strukturu aktiv podniku je charakteristický vysoký podíl oběžných aktiv a nízký podíl stálých aktiv. Podíl oběžných aktiv na aktivech celkem byl 61,83 % v roce 2013, poté klesl na 60,23 % a v následujícím roce 2015 klesl na 58,11 %. Rozhodující položkou u oběžných aktiv jsou zásoby. Podíl zásob na aktivech celkem zaznamenává pokles. V roce 2013 činil podíl 46,22 %, 42,54 % v roce 2014 a 39,77 % v roce 2015.

7.1.1.2 Horizontální analýza aktiv

Tab č. 3 Aktiva podniku- horizontální analýza

Aktiva	2013-2014		2014-2015	
	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)
Aktiva celkem	13 855	3,33	41 892	9,74
Dlouhodobý majetek	13 462	8,81	27 601	16,60
Dlouhodobý nehmotný majetek	599	100	-205	-34,22
Dlouhodobý hmotný majetek	21 914	29,37	26 398	27,35
Dlouhodobý finanční majetek	-9 051	-11,57	1 408	2,04
Oběžná aktiva	1 677	0,65	15 252	5,89
Zásoby	-9 422	-4,90	4 736	2,59
Krátkodobé pohledávky	-1 034	-2,67	-5 737	-15,25
Krátkodobý finanční majetek	12 133	46,10	16 253	42,27
časové rozlišení	-1 285	-21,05	-961	-19,94

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Horizontální analýza aktiv nám ukazuje, že v letech 2013-2014 došlo jak u dlouhodobého majetku, tak i u oběžných aktiv ke změnám v kladných hodnotách. Suma dlouhodobého majetku vzrostla o 13 462 tis. Kč, vyjádřeno v absolutních hodnotách, což odpovídá relativní hodnotě 3,33 %. Oběžná aktiva se zvýšila o 1 677 tis. Kč, tedy o pouhých 0,65 %.

Při porovnání roku 2014-2015 je vidět podstatně výraznější změna a opět kladná. U dlouhodobého majetku představuje 27 601 tis. Kč tedy 16,60 % a u oběžných aktiv 15 252 tis. Kč, tedy 5,89 %.

7.1.1.3 Vertikální analýza pasiv

Tab č. 4 Pasiva podniku- vertikální analýza

Pasiva	Absolutní hodnoty v tis. Kč			Podíl v %			Index	
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2014/ 2013	2015/ 2014
Pasiva celkem	416 295	430 150	472 042	100,0	100,0	100,0	1,0333	1,0974
Vlastní kapitál	185 210	201 441	231 937	44,49	46,83	49,13	1,0876	1,1514
Základní kapitál	45 217	45 217	45 217	10,86	10,51	9,58	1,0000	1,0000
Kapitálové fondy	-6 650	-15 684	-14 225	-1,60	-3,65	-3,01	2,3585	0,9070
Fondy ze zisku	135 049	146 351	146 367	32,44	34,02	31,01	1,0837	1,0001
Výsledek hospodaření minulých let	3 906	0	25 257	0,94	0	5,35	0	0
Výsledek hospodaření běžného účetního období	7 688	25 557	29 321	1,85	5,94	6,21	3,3243	1,1473
Cizí zdroje	228 090	226 846	237 003	54,79	52,74	50,21	0,9945	1,0448
Rezervy	1 667			0,40	0	0	0	0
Dlouhodobé závazky	17 125	6 344	6 321	4,11	1,47	1,34	0,3705	0,9964
Krátkodobé závazky	96 298	97 702	107 882	23,13	22,71	22,85	1,0146	1,1042
Bankovní úvěry a výpomoci	113 000	122 800	122 800	27,14	28,55	26,01	1,0867	1,0000
Časové rozlišení	2 995	1863	3 102	0,72	0,43	0,66	0,6220	1,6651

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Pro strukturu pasiv je charakteristický vyšší podíl cizích zdrojů a nižší podíl vlastního jmění, rozdíl se však v průběhu posledních třech let postupně snižuje. V roce 2013 byl podíl vlastního kapitálu na pasivech celkem 44,49 %, v roce 2014 to bylo 46,83 % a v roce 2015 se zvýšil na 49,13 %.

Na zvyšování vlastního jmění se jednoznačně podílel z velké části hospodářský výsledek. Ve sledovaném období 2013-2014 podstatnou roli, hrál i nárůst hodnoty u statutárních a ostatních fondů a v období 2014-2015 nerozdělený zisk minulých let. Podíl cizích zdrojů na pasivech celkem se naopak mírně snižoval. Klesající trend je

viditelný např. u dlouhodobých závazků z obchodních vztahů. V roce 2013 činil podíl cizích zdrojů na pasivech 54,79 %, v roce 2014 to bylo 52,74 % a v roce 2015 se snížil na 50,21 %. Nejvyšší položkou cizích zdrojů jsou bankovní úvěry a výpomoci. Jejich podíl na pasivech činil 27,14 % v roce 2013, v roce 2014 zaznamenal mírné zvýšení podílu na 28,55 % a následně v roce 2015 pokles na 26,01 %.

7.1.1.4 Horizontální analýza pasiv

Tab č. 5 Pasiva podniku- horizontální analýza

Pasiva	2013-2014		2014-2015	
	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)
Pasiva celkem	13 855	3,33	41 892	9,74
Vlastní kapitál	16 231	8,76	30 496	15,14
Základní kapitál	0	0,00	0	0,00
Kapitálové fondy	-9 034	-135,85	1 459	-9,30
Fondy ze zisku	11 302	8,37	16	0,01
Výsledek hospodaření minulých let	-3 906	-100,00	25 257	100,00
Výsledek hospodaření běžného účetního období	17 869	232,43	3 764	14,73
Cizí zdroje	-1 244	-0,55	10 157	4,48
Rezervy	-1 667	-100,00	0	0,00
Dlouhodobé závazky	-10 781	-62,95	-23	-0,36
Krátkodobé závazky	1 404	1,46	10 180	10,42
Bankovní úvěry a výpomoci	9 800	8,67	0	0,00
Časové rozlišení	-1 132	-37,80	1 239	66,51

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

V roce 2013-2014 byl zaznamenán meziroční nárůst vlastního kapitálu o 16 231 tis. Kč, což představuje 8,76 %, nepřehlédnutelný je především výsledek hospodaření běžného účetního období, který vzrostl za sledované období více než dvakrát. Zatímco u cizích zdrojů byl trend záporný a hodnota poklesla o 1 244 tis. Kč, tedy o 0,55 %.

V roce 2014-2015 má změna poněkud výraznější tendenci, u vlastního kapitálu je to nárůst o 30 496 tis. Kč, 15,14 %, při hodnocení cizích zdrojů, můžeme zaznamenat oproti předchozímu sledovanému období změnu vývoje ze záporného do kladného, nárůst o 10 157 tis. Kč, tedy o 4,48 %.

7.1.1.5 Vertikální analýza výkazu zisku a ztrát

Tab č. 6 Výkaz zisků a ztrát- vertikální analýza

Položky výkazu zisků a ztrát	Absolutní hodnoty v tis. Kč			Podíl v %			Index	
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2014/2013	2015/2014
Provozní náklady	276389	216265	256084	93,55	87,47	85,35	0,7825	1,184
Finanční náklady	9019	8939	7818	3,05	3,62	2,69	0,9911	0,875
Mimořádné náklady	0	0	0	0	0	0	0	0
Daň z příjmů	2357	5399	6812	0,80	2,18	2,27	2,2906	1,262
Náklady	287765	230603	270714	97,40	93,27	90,23	0,8014	1,174
Provozní výnosy	292931	244941	299658	99,15	99,07	99,87	0,8362	1,223
Finanční výnosy	2522	2296	377	0,85	0,93	0,13	0,9104	0,164
Mimořádné výnosy	0	0	0	0	0	0	0	0
Výnosy	295453	247237	300035	100	100	100	0,8368	1,214
Hospodářský výsledek	7688	16634	29321	2,60	6,73	9,77	2,1636	1,763

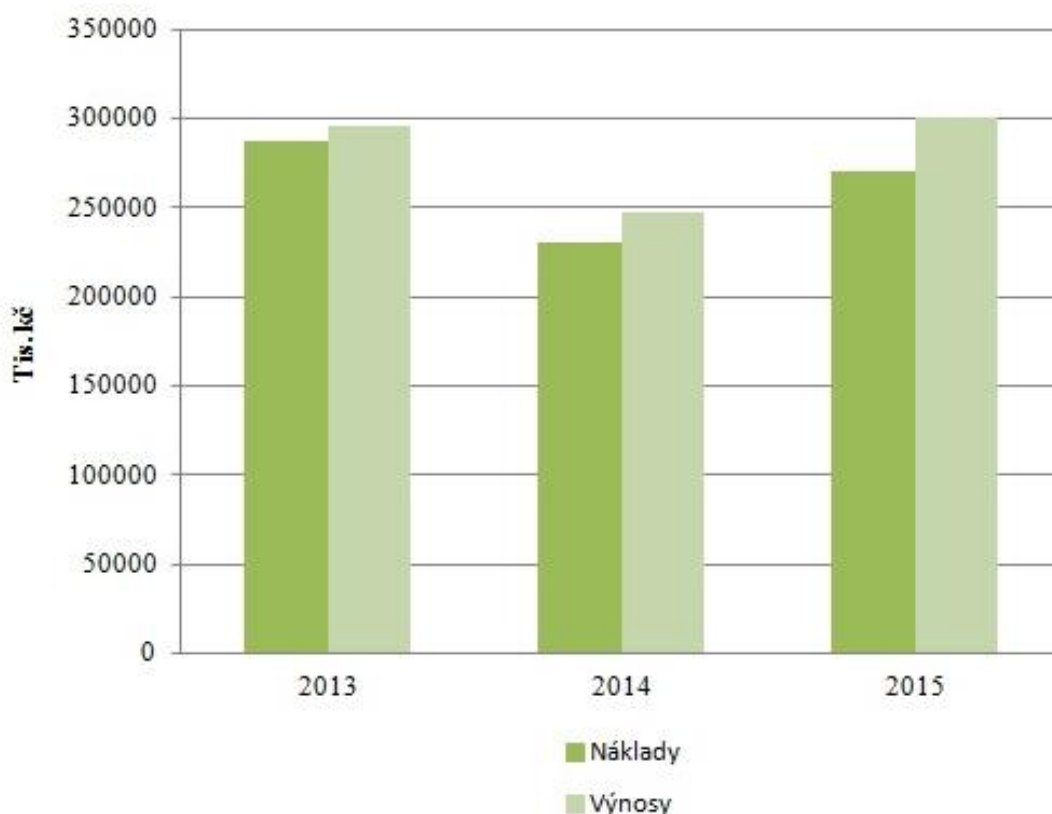
Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Hospodářský výsledek se v průběhu sledovaných let razantně zvyšoval. V roce 2013 činil 7 688 tis. Kč, v roce 2014 činil 16 634 tis. Kč a v roce 2015 vzrostl až na 29 321 tis. Kč.

Náklady ve sledovaném období nejdříve poklesly z 287 765 tis. Kč v roce 2013 na 230 603 tis. Kč v roce 2014 a v následujícím roce 2015 se naopak zvýšily na 270 714 tis. Kč. Stejný trend měly i výnosy, které klesly z hodnoty 295 453 tis. Kč v roce 2013 na 247 237 tis. Kč v roce 2014 a poté vzrostly v roce 2015 na 300 035 tis. Kč.

V průběhu období je viditelná především tendence výrazně se zvyšujícího rozdílu mezi výnosy a náklady a tedy neustále se zlepšujícího hospodářského výsledku firmy, viz graf č. 11.

Graf č. 11 Náklady a výnosy podniku v roce 2013-2015

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

7.1.1.6 Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát

Tab č. 7 Výkaz zisků a ztrát- horizontální analýza

Položky výkazu zisků a ztrát	2013-2014		2014-2015	
	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)	absolutní (tis. Kč)	relativní (%)
Provozní náklady	-60 124	-21,75	39 819	18,41
Finanční náklady	-80	-0,89	-1 121	-12,54
Mimořádné náklady	0	0,00	0	0,00
Daň z příjmů	3 042	129,06	1 413	26,17
Náklady	-57 162	-19,86	40 111	17,39
Provozní výnosy	-47 990	-16,38	54 717	22,34
Finanční výnosy	-226	-8,96	-1 919	-83,58
Mimořádné výnosy	0	0,00	0	0,00
Výnosy	-48 216	-16,32	52 798	21,36
Hospodářský výsledek	8 946	116,36	12 687	76,27

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Horizontální analýza výkazu zisku a ztrát nám ukazuje, že v letech 2013-2014 došlo jak u nákladů, tak i u výnosů ke změnám záporným. Suma nákladů poklesla o 57 162 tis. Kč, vyjádřeno v absolutních hodnotách, což odpovídá relativní hodnotě 19,86 %. Výrazný pokles můžeme vidět zejména u provozních nákladů a to pokles o necelých 22 %. Tento pokles je způsoben snížením počtu zaměstnanců z celkových 93 na 90. Výnosy se snížily o 48 216 tis. Kč, tedy o 16,32 %.

Naopak při porovnávání let 2014-2015 je vidět změna naopak kladná. U nákladů změna představuje 40 111 tis. Kč, tedy 17,39 % a u výnosů 52 798 tis. Kč, tedy 21,36 %.

7.1.2 Analýza poměrových ukazatelů

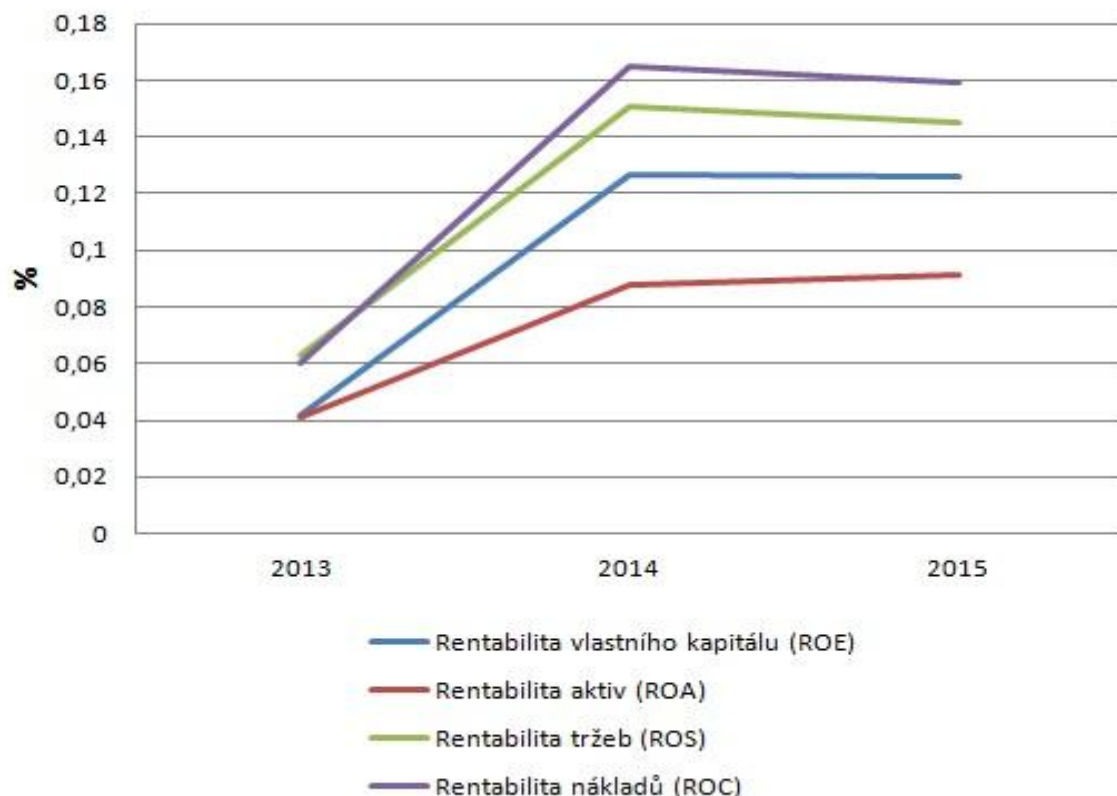
Tab č. 8 Výpočet zisků

Položka	2013	2014	2015
Výsledek hospodaření EAT	7 688	25 557	29 321
+ daň z příjmů z mimořádné činnosti	0	0	0
Splatná	0	0	0
Odložená	0	0	0
+ daň z příjmů za běžnou činnost	2 357	5 399	6 812
Splatná	2 341	5 201	6 236
Odložená	16	198	576
= zisk před zdaněním EBT	10 045	30 956	36 133
+ nákladové úroky	7 214	7 020	7 016
= Zisk před zdaněním a úroky EBIT	17 259	37 976	43 149
+ odpisy	7 793	6 546	7 589
= Zisk před úroky, odpisy a zdaněním EBITDA	25 052	44 522	50 738

Zdroj: Vlastní zpracování dle Kislingerové (2004)

7.1.2.1 Analýza rentability

Graf č. 12 Ukazatele rentability podniku

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Na grafu č. 12 můžeme vidět vývoj jednotlivých ukazatelů rentability ve sledovaném období 2013-2015.

Na začátku sledovaného období byla rentabilita vlastního kapitálu (ROE) 4,2 %. Můžeme tedy říct, že na 1 Kč investovaného kapitálu připadalo v roce 2013 0,042 Kč čistého zisku. V dalším sledovaném roce 2014 ukazatel vzrostl na 12,7 %, 1 Kč vlastního kapitálu do podniku v tomto roce přinesla 0,127 Kč čistého zisku. Jde tedy o více než dvojnásobný nárůst hodnoty, který je výsledkem vysokého nárůstu hodnoty provozního ziskového rozpětí. V posledním sledovaném roce 2015 se vývoj příliš nezměnil, čistý zisk byl 0,126 Kč z 1 Kč vložené do podnikání, což odpovídá rentabilitě vlastního kapitálu 12,6 %. Doporučená hodnota tohoto ukazatele činí minimálně 10 %.

Rentabilita aktiv (ROA) byla v prvním sledovaném roce 2013 4,1 %, 1 Kč majetku podnikatele přinesla do podniku zisk 0,041 Kč. V roce 2014 se zisk z 1 Kč navýšil na 0,088 Kč, tedy rentabilitu aktiv 8,8 %, jde tedy opět o více než dvojnásobný nárůst hodnoty. Následně došlo v roce 2015 opět k vzrůstu hodnoty zisku na 0,091 Kč, připadajících na 1 Kč majetku vloženého do podnikání a navýšení hodnoty rentability aktiv na 9,1 %. Obecně doporučená hodnota se pohybuje minimálně na úrovni 8 %.

V roce 2013 připadalo na 1 Kč tržeb 0,063 Kč čistého zisku, rentabilita tržeb (ROS) v roce 2013 tedy činila 6,3 %. V roce 2014 vidíme razantní nárůst ukazatele, podnikatel získal z jedné utržené koruny 15,1 % zisku, jinak řečeno 0,151 Kč. V roce 2015 rentabilita tržeb mírně poklesla na 14,5 %, čistý zisk na 1 Kč tržeb tedy 0,145 Kč.

Rentabilita nákladů (ROC) měla v roce 2013 hodnotu 6 %, tj. na 1 Kč nákladů, se firmě vrátilo 0,06 Kč v podobě zisku. Následně, můžeme pro rok 2014 zaznamenat opět rostoucí trend i u tohoto ukazatele. Z jedné vynaložené koruny podnikatel získal pro rok 2014 16,5 % zisku, tedy 0,165 Kč. Ve sledovaném roce 2015 došlo k poklesu rentability nákladů na 15,9 %, z 1 Kč investované do nákladů se firmě vrátilo 0,159 Kč v podobě zisku.

7.1.2.2 Analýza likvidity

Tab č. 9 Ukazatele likvidity podniku

Ukazatel	2013	2014	2015
Běžná likvidita	1,230	1,175	1,189
Pohotová likvidita	0,310	0,345	0,375
Peněžní likvidita	0,126	0,174	0,237

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Běžná likvidita by se měla pohybovat mezi hodnotou 1-1,5, hodnoty v letech 2013,2014 i 2015 tedy odpovídají požadovanému standardu tohoto ukazatele. V roce 2014 došlo ke snížení hodnoty oproti roku 2013 na 1,175. Tento pokles byl způsoben snížením zásob. Naopak s mírným růstem zásob v roce 2015 hodnota vzrostla na 1,189. V situaci, kdyby

podnik prodal všechna svá aktiva, by byl schopen pokrýt veškeré své závazky a to více jak jednou.

Pohotová likvidita je ve sledovaných letech nižší, než požadovaný standard. Podnik ani v jednom sledovaném období nesplňoval požadovanou hodnotu. Hodnoty by se měly pohybovat na úrovni 0,5-1. To znamená, že po přeměně oběžných aktiv-finančního majetku a krátkodobých pohledávek na peníze by byl v roce 2013 schopen pokrýt pouze 31 % krátkodobých závazků, v roce 2014 již 34,5 % a v roce 2015 37,5 %. Ukazatel vykazuje mírně rostoucí trend.

Peněžní likvidita je nízká, avšak podniku se podařilo její hodnotu postupně navyšovat, až na úroveň 0,237 v roce 2015, která už se řadí do požadovaného standardu, za který se považuje hodnota 0,2-0,5. Důvodem zvýšení ukazatele je nárůst finančního majetku z 26 317 tis. Kč v roce 2013 na 54 703 tis. Kč v roce 2015. Kdyby tedy podnik chtěl splatit své krátkodobé závazky ihned, tedy pomocí hotovosti, peněz na běžných účtech, šeků či krátkodobých cenných papírů, v roce 2013 by byl schopen uhradit pouze 12,6 % v roce 2014 17,4 % a v roce 2015 už 23,7 %.

7.1.2.3 Analýza aktivity

Tab č. 10 Ukazatele aktivity podniku

Ukazatel	2013	2014	2015
<i>Rychlost obratu aktiv</i>	0,7	0,5	0,6
Doba obratu aktiv	514	615	575
<i>Rychlost obratu zásob</i>	1,5	1,4	1,6
Doba obratu zásob	237	262	228
<i>Rychlost obratu pohledávek</i>	7,5	6,7	9,2
Doba obratu pohledávek	48	54	39
<i>Rychlost obratu krátkodobých závazků</i>	2,7	2,2	2,3
Doba obratu krátkodobých závazků	132	167	157

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Rychlost obratu aktiv nás informuje o celkovém využití aktiv. V roce 2013 můžeme vidět, že k obratu celkových aktiv došlo 0,7krát, v roce 2014 0,5krát a v roce 2015

0,6krát. Následující ukazatel doba obratu aktiv vyjadřuje obratovost ve dnech. V roce 2013 došlo k obratu celkových aktiv během 514dní, v roce 2014 počet dní obratu vzrostl na 615 a v roce 2015 se firmě podařilo dobu zkracovat na 575 dní.

Dle hodnot rychlosti obratu zásob, můžeme říci, že každá položka zásob je během roku 2013 přeměněna v hotovost a znovu naskladněna 1,5krát, v roce 2014 rychlost obratu mírně klesá na 1,4 a v posledním sledovaném roce 2015 se zásoby v rámci roku prodají a opět naskladní 1,6krát, což představuje nárůst oproti předchozímu roku. Doba obratu zásob nám vyjadřuje obratovost ve dnech. Průměrně firma v roce 2013 prodá své zásoby za 237 dní, v roce 2014 zásoby leží na skladě a vážou na sebe finanční prostředky po dobu 262 dní a v roce 2015 po dobu 228 dní. Vysoké počty dnů obratovosti zásob jsou běžné, jelikož se nacházíme v oblasti vinařství, kde proces výroby a zrání trvá určitou dobu a je odvislý od úrody, která byla v daném roce.

Doba obratu zásob i doba obratu aktiv jsou ve srovnání se standardem vyšší. Z hlediska vývoje je pozitivní, že v posledním sledovaném roce 2015 se podniku podařilo dobu obratu zkracovat. Zejména dobu obratu aktiv se podniku podařilo výrazně zkrátit.

Pohledávky společnost zinkasuje od odběratelů během roku celkem 7,5krát v roce 2013, 6,7krát v roce 2014 a až 9,2krát v roce 2015, v tab č. 10 jde o zhodnocení ukazatele rychlosti obratu pohledávek. Doba obratu pohledávek pak interpretuje dobu ve dnech- zákazník nám zaplatí v roce 2013 v průměru za 48 dní, v roce 2014 za 54 dní a v roce 2015 máme naše finance vázány v pohledávkách v průměru 39 dní.

Další sledovaný ukazatel rychlost obratu krátkodobých závazků sleduje, kolikrát během roku proběhne úhrada našim věřitelům. V roce 2013 je to v průměru 2,7krát, v roce 2014 pouze 2,2krát a v roce 2015 2,3krát. Doba obratu krátkodobých závazků stanovuje dobu, která v průměru uplyne mezi nákupem zásob či externích výkonů a jejich úhradou ve dnech, tedy v podstatě naši morálku vůči věřitelům. V roce 2013 je doba obratu 132dní, v roce 2014 roste na 167dní a v roce 2015 klesá na 157dní.

Tyto ukazatele jsou důkazem dobré platební morálky podniku. Předpokladem je kratší doba obratu pohledávek než doba obratu závazků a tento předpoklad podnik splňuje.

Společnost získá prostředky od odběratelů a následně jsou prostředky vynaloženy na závazky, které podnik vůči věřitelům má.

7.1.2.4 Analýza kapitálové struktury

Tab č. 11 Ukazatele kapitálové struktury podniku

Ukazatel	2013	2014	2015
Krátkodobá zadluženost	0,231	0,227	0,229
Dlouhodobá zadluženost	0,041	0,015	0,013
Úvěrová zadluženost vlastního jmění	0,610	0,610	0,529
Úrokové krytí	2,392	5,410	6,150

Zdroj: Vlastní zpracování dle výročních zpráv Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Celková zadluženost vyjadřuje poměr mezi cizím a celkovým kapitálem. Zadluženost podniku je ve srovnání se stanoveným standardem přibližně na optimální úrovni a ve sledovaných letech se podniku podařilo celkovou zadluženost mírně snížit.

Podíl krátkodobých závazků na celkových aktivech je ve sledovaném období přibližně konstantní, v roce 2013 je krátkodobá zadluženost 0,231, následně je zaznamenán mírný pokles trendu na hodnotu 0,227 a v roce 2015 minimální vzrůst na hodnotu 0,229.

Podíl dlouhodobých závazků na celkových aktivech vykazuje klesající trend. V roce 2013 byla dlouhodobá zadluženost 0,041, v roce 2014 došlo k výraznému poklesu na hodnotu 0,015. Tento vývoj kopíruje skutečnost, že podniku byl poskytnut v roce 2013 úvěr ve výši 7 milionů Kč, který byl v následujícím roce 2014 řádně uhrazen. V roce 2015 můžeme vidět mírný pokles zadluženosti na 0,013.

Úvěrová zadluženost vlastního jmění je v roce 2013 i 2014 totožná, na jednotku vlastního jmění připadá 0,610 cizích zdrojů, v roce 2015 dochází k poklesu zadluženosti na 0,529.

Aby byl schopen podnik udržet cizí zdroje na stávající úrovni, může hodnota zisku klesnout 2,3krát v roce 2013, v roce 2014 dokonce 5,4krát a v roce 2015 již více než

6krát. Kdyby ukazatel dosahoval pouze hodnoty 1, znamenalo by to, že celý zisk bude použit k úhradě úroků, viz tab č. 11- úrokové krytí.

7.2 Analýza nákladů

7.2.1 Náklady na víno

Průměrná cena hroznů za 1 kg činí 16,22 Kč, přičemž cena mošty z hroznů za 1 l se pak pohybuje okolo 23,25 Kč. Průměrná cena při první zpracovatelské fázi je 24,55 Kč/l a v druhé zpracovatelské fázi 24,80 Kč/l. Konečná průměrná cena vyškoleného vína je 24,90 Kč/l. tab č. 12 pak zobrazuje přesné ceny dle jednotlivých kategorií vína v konkrétních fázích jejich výroby.

Tab č. 12 Náklady na výrobu vína společnosti Znovín Znojmo a.s.

		hrozny	mošty	1. fáze zpracování	2. fáze zpracování	vyškolené víno
		1 kg	1 l	1 l	1 l	1 l
zemské- bílé	Kč	16,25	22,13	23,37	23,60	23,70
jakostní- bílé	Kč	15,13	22,15	23,39	23,63	23,73
jakostní- červené	Kč	15,22	21,09	22,27	22,49	22,59
kabinet- bílé	Kč	17,27	26,85	28,35	28,63	28,75
pozdní sběr- bílé	Kč	17,78	26,17	27,64	27,92	28,03
pozdní sběr- červené	Kč	16,12	21,89	23,12	23,35	23,45
výběr z hroznů- bílé	Kč	18,10	23,37	24,68	24,93	25,03
výběr z hroznů- červené	Kč	20,11	26,72	28,22	28,50	28,62
výběr z bobulí- bílé	Kč	16,00	23,65	24,97	25,22	25,33

Zdroj: Vlastní zpracování dle interních materiálů Znovínu Znojmo, a.s. (2016)

Cena za 1 kg hroznů vstupuje jako náklad do další části výroby, která je v tab č. 12 označena jako mošt. Cena za 1 l moštu je nákladem pro první zpracovatelskou fázi, první zpracovatelská fáze zase nákladem pro druhou zpracovatelskou fázi. Pro vyškolené víno je vstupním nákladem 1 l vína ve druhé fázi svého zpracování. Uvedené ceny vyškolného vína tedy představují konečnou cenu vína po ukončení všech fází výrobního procesu.

7.2.2 Náklady na materiály

Pro sumarizaci nákladů na materiály byly vybrány tři základní typy vín, které jsou produkovány společností Znovín Znojmo, a.s., a patří mezi nejprodávanější.

1. Sauvignon green nebo tropic

Cena láhve: 4,27 Kč

Cena korku: 6,61 Kč

Cena záklopky: 0,31 Kč

Cena etikety: 3,52 Kč

Celková cena za materiál na 1 láhev o objemu 0,75 l: 14,71 Kč

2. Slámové nebo ledové víno

Cena láhve: 15,06 Kč

Cena korku: 5,73 Kč

Cena etikety: 1,60 Kč

Celková cena za materiál na 1 láhev o objemu 0,2 l: 22,39 Kč

3. Sekt classic

Cena láhve: 13,06 Kč

Cena korku: 3,08 Kč

Cena korunky: 0,97 Kč

Cena drátku na sekt: 1,41 Kč

Cena záklopky: 1,39 Kč

Cena etikety: 2,67 Kč

Celková cena za materiál na 1 láhev o objemu 0,75 l: 22,58 Kč

7.2.3 Prodejní cena

K hotovému vínu jsou dále přičteny ostatní přímé náklady (např. mzdy) a režijní náklady (např. energie) a následuje stanovení ziskové marže. Společnost si klade za cíl vykazovat stabilní kvalitu za přijatelnou cenu. Většina kvalitativně srovnatelných vín je u konkurence dražší. V případě, že konkurence zvyšuje cenu, drží si podnik ceny přibližně na stejné úrovni, s cílem udržet si odbyt zákazníků i v době hospodářského poklesu.

1. Sauvignon green nebo tropic

Celková cena za 1 láhev vína o objemu 0,75 l: 180 Kč s DPH

2. Slámové nebo ledové víno

Celková cena za 1 láhev vína o objemu 0,2 l: 360 Kč s DPH

3. Sekt classic

Celková cena za 1 láhev vína o objemu 0,75 l: 160 Kč s DPH

7.2.4 Shrnutí nákladů

Z poskytnutých interních zdrojů společnosti bylo zjištěno, že částka potřebná pro výrobu vína v jeho konečné podobě, označované v práci termínem vyškolené víno, je po převodu z 1 l na 0,75 l vína potřebného na 1 láhev celkem 21,02 Kč, vezmeme-li příklad oblíbeného a často prodávaného vína Sauvignon green nebo tropic, který spadá do přívlastku pozdní sběr. Dále je nutné přičíst náklady na veškeré potřebné materiály,

v tomto případě na láhev, korek, záklopku a etiketu, které u sledovaného vína činí dohromady 14,71 Kč.

V neposlední řadě je nutné zahrnout i další náklady (přímé, režijní), kde budeme pracovat s průměrným koeficientem 25 Kč na 1 láhev vína. Částka není přesná, neboť je obtížně ji charakterizovat pro konkrétní víno, data společnost nemá k dispozici a průměrný koeficient je tak stanoven pro potřeby diplomové práce na základě konzultace nákladů podniku.

**Celkové náklady podniku na 1 láhev Sauvignon green nebo tropic o objemu 0,75 l:
21,02 Kč + 14,71 Kč + 25 Kč = 60,73 Kč**

V katalogu Znovínu Znojmo a.s. se toto víno prodává za 180 Kč s DPH, přičemž částka je samozřejmě závislá na situaci, je-li víno prodáváno společností přímo v on-line katalogu či v některé z prodejen, nebo ve velkých obchodních řetězcích či vinotékách. Daň z přidané hodnoty dosahuje 21 %. Bez DPH je tedy částka za 1 láhev 148,76 Kč. Sazba spotřební daně je u tichého vína 0 Kč/hl.

**Zisková marže na 1 láhev Sauvignon green nebo tropic o objemu 0,75 l při prodeji z katalogu společnosti:
148,76 Kč - 60,73 Kč = 88,03 Kč**

8 DISKUZE

Společnost Znovín Znojmo a.s. se řadí mezi nejvýznamnější hráče, obsluhující trh Moravy. Mezi největší konkurenty můžeme zařadit např. společnost Vinné sklepy Valtice a.s. nebo Zámecké vinařství Bzenec, s.r.o. a silná cenová konkurence je znát především ze strany obchodních řetězců. Firma se snaží budovat si své jméno převážně na tuzemském trhu a ze zahraničí se zaměřuje pouze na Slovensko. Náleží jí 3,5 % všech vín, které se v České republice zkonsumují. Zakládá si především na vztahu k zákazníkovi, a proto ručí za původ svých vín.

Podnik je součástí spolku VOC Znojmo, který jako první v České republice získal povolení a Znovín Znojmo a.s. se stal v roce 2009 jeho prvním členem. Ve sledovaném roce 2015 náleželo společnosti 44 certifikovaných vín, což je nejvíce ze všech členů Znojemského spolku. Firma se tak snaží přibližovat i jiným zemím, kde se takový systém již běžně používá.

Velkou výhodou podniku oproti ostatním podnikům na trhu se jeví jeho silná propagační činnost. Společnost si získává zákazníky konáním pravidelných ochutnávek, putováním po vinicích a archivních sklepech, účastí na nejrůznějších akcích, soutěžích, kde získává řady ocenění a v neposlední řadě i originalitou obalů, etiket a uzávěrů, což na trhu také posiluje jejich pozici.

V hlavní části této diplomové práce byla zhodnocena ekonomická analýza konkrétního podniku. Během vertikální a horizontální analýzy aktiv podniku za sledované období můžeme vidět, že hodnota aktiv ve sledovaném období roste. Největší vliv na strukturu aktiv mají oběžná aktiva, konkrétně zásoby. Tato položka je odvislá od velikosti sklizně, která je ovlivněna do velké míry počasím. Firma je charakteristická spíše vyšším podílem oběžných aktiv, avšak ve sledovaném období se postupně snižují. Zároveň se zvyšuje dlouhodobý majetek.

Pro analýzu pasiv můžeme zaznamenat posun především v růstu podílu vlastního jmění a naopak snižování podílu cizích zdrojů. Za tímto pokrokem je jednoznačně hospodářský výsledek. Ten se razantně zvyšuje, což dokazuje i výrazně se zvyšující

rozdíl výnosů a nákladů v analýze výkazu zisku a ztrát. Firma se proto řadí mezi ty dynamicky se rozvíjející na českém trhu.

Ukazatele rentability jsou především závislé na úrodě daného roku. Ve sledované společnosti dosahují spíše vyšších hodnot, než doporučují minimální standardy, to je ale způsobeno i vyšším financováním z cizích zdrojů. Ze začátku sledovaného období jsou hodnoty nižší, v roce 2014 můžeme vidět více než dvojnásobný nárůst rentability, která je výsledkem vysokého nárůstu hodnoty provozního ziskového rozpětí.

Hodnota běžné likvidity by ve sledovaných letech postačila pro krytí veškerých závazků firem a odpovídá obecně platným hodnotám v odborných publikacích. Problém nastává u hodnot pohotové likvidity, kde jsou ukazatele nižší, než požadovaný standard a při přeměně na hotovost, by byl podnik schopen pokrýt pouze asi 30 % svých krátkodobých závazků. Hodnota peněžní likvidity se blíží doporučeným hodnotám a podniku se daří ji zvyšovat.

Při hodnocení ukazatele obratu zásob, si můžeme povšimnout doby delší než 200 dní, což je ale správně, jelikož se nacházíme v oblasti vinařství, kde proces výroby a zrání trvá určitou dobu a je odvislý od úrody.

Ukazatele doby obratu pohledávek a závazků nám ukazují, že firma má uspokojivou platební morálku. Rychlost obratu pohledávek je nižší než rychlost obratu závazků, což nám značí, že firma nejprve získá prostředky od svých odběratelů a následně v delším časovém úseku je provedena úhrada věřitelům.

Kapitálová struktura, tedy zadluženost je ve srovnání s doporučenými hodnotami přibližně na optimální úrovni. Celkovou zadluženost se podniku za sledované období podařilo snížit. Úvěrů využívá podnik jen málo.

Je potřeba zmínit, že cenu a množství společnost může ovlivnit pouze do určité míry. Znovín Znojmo a.s., ale i jiné konkurenční podniky v dané oblasti ovlivňuje počasí a rozloha vinic. Tu lze řešit odkoupením hroznů od jiných pěstitelů, ale z dlouhodobého hlediska tyto faktory lze ovlivnit jen málo. Stěžejní se proto jeví taktéž

cíl a strategie podniku, technologie výroby, sortiment nabízených vín a další prvky, kterými se podniky mohou odlišovat od svých konkurentů.

Z poskytnutých interních zdrojů společnosti bylo zjištěno, že částka potřebná pro výrobu vína v jeho konečné podobě, označované v práci termínem vyškolené víno, je 21,02 Kč za 0,75 l vína, vezmeme-li příklad oblíbeného a často prodávaného vína Sauvignon green nebo tropic. Dále po přičtení nákladů na materiály ve výši 14,71 Kč a ostatních nákladů s průměrným koeficientem 25 Kč jsou celkové náklady na toto víno 60,73 Kč. Víno společnost prodává ve svém katalogu a prodejnách za 180 Kč s DPH (148,76 Kč bez DPH). Zisková marže na 1 láhev Sauvignon green nebo tropic o objemu 0,75 l při prodeji z katalogu společnosti tedy činí 88,03 Kč.

Společnost si klade za cíl udržovat si stabilní kvalitu za přijatelnou cenu. Většina kvalitativně srovnatelných vín je u konkurence dražší. V případě, že konkurence zvyšuje cenu, drží si podnik ceny přibližně na stejné úrovni, s cílem udržet si odbyt zákazníků i v době hospodářského poklesu.

Obecně lze říci, že podnik je finančně zdravý a nepotýká se s většími problémy. Z analyzovaných ukazatelů dosáhly méně uspokojivých výsledků především ukazatele likvidity. Vhodné by bylo se zaměřit na nízké hodnoty pohotové likvidity. V případě přeměny oběžných aktiv- finančního majetku a krátkodobých závazků, by byl podnik schopen pokrýt průměrně pouze 34 % svých krátkodobých závazků z obchodních vztahů, což by mohlo mít v budoucnu negativní vliv na jeho vyjednávací a smluvní pozici v obchodních vztazích. Pohotová likvidita je závislá na odvětví, do něhož činnost podniku spadá, avšak vylepšit ji podnik může i správnou strategií firemního plánování a hospodaření tak, aby vzrostla její hodnota a odrážela tak zlepšení finanční situace podniku.

Naopak pozitivní se jeví nízké hodnoty zadluženosti. Úvěrů podnik využívá jen velmi málo. Tuto stránku společnosti je žádoucí udržovat, neboť firma se tak v případě rizika vyvaruje větším finančním problémům.

Ze ziskové marže je patrné, že podnik má relativně nízkou nákladovost oproti standardním hodnotám v tomto odvětví, což je dle mého pohledu výsledkem odvážné strategie společnosti.

Co se týče marketingu společnosti, podnik si vede z mého pohledu velmi dobře. Velmi oblíbené jsou degustační akce a putování po vinicích a sklepích. Možným návrhem na zlepšení by bylo rozšířit tyto populární akce na více míst po České republice. Cílovými místy by mohly být např. nejrůznější slavnosti, festivaly jídla, kde by se využilo spojení dobrého jídla a adekvátního vína nebo degustační akce pořádané přímo společností.

Vzhledem k nízkému exportu, by mohl být zajímavou příležitostí pro podnik prodej části produkce v blízkém Rakousku, jelikož s prodejem vína ze Znovínu Znojmo a.s. se v současné době můžeme setkat pouze na sousedním Slovensku.

Obecně poptávka po víně v České republice neustále roste, konzumace vína se stává módní a populární a spotřebitelé dokonce dávají přednost vínu před jinými druhy nápojů, i vzhledem např. k rostoucímu zájmu o zdravý životní styl, což se jeví pro společnost jako velmi pozitivní. V budoucnosti má proto podnik téměř jisté zdroje tržeb s tendencí pozitivního vývoje.

9 ZÁVĚR

Vinařství patří k odvětvím, které se dynamicky rozvíjejí. Český trh je sice zanedbatelný oproti velmocem, jako je Francie, Španělsko a Itálie, avšak víno je spojeno s místní kulturou, tradicemi a poptávka spotřebitelů neustále roste.

Vinná réva jako zemědělská surovina je dnes brána jako součást celé komoditní vertikály v rámci agrobiznisu, kde každý, jednotlivý článek, až po konečný produkt nese svoji podstatnou úlohu. Komoditní vertikálou rozumíme výrobu, zpracování a odbyt a jejich vzájemné interakce na trzích. Pro produkci vinné révy je zejména nutné propojit potřeby vinaře a vinohradnické výroby. V současnosti funguje zemědělství na poptávkově orientovaném modelu, kde poslední slovo mají stále více navazující subjekty, marketing, zákazníci apod. a v popředí nestojí již pouze vinař- zemědělec. Zemědělské podniky jsou také značně ovlivňovány vnějšími faktory, jako je globalizace, nové technologie, nebo lidský potenciál.

Mění se jak chutě, tak i preference spotřebitelů a o kvalitě vína dnes nerozhoduje vinař, nýbrž spotřebitel, neboť jen on posoudí, co mu chutná a za co je ochoten zaplatit. Dnešní zákazníci mají navíc často velké množství dodatečných přání, jsou kritičtí, důslední a své dodavatele často mění. Konkurence je proto stále tvrdší a je obtížnější si zákazníky získat a udržet.

Víno se postupně stává stále více módní a zároveň i zdraví prospívající součástí životního stylu českých obyvatel a spotřeba vína v posledních letech trvale roste.

V současné době se pohybuje produkce vína v České republice přibližně okolo 644 tis hl/rok. Situace na trhu byla výrazně ovlivněna především vstupem do Evropské unie, kdy se podstatně změnilo konkurenční prostředí a objevilo se větší množství vín ze zahraničí v různých cenových kategoriích a kvalitě. Pro zahraniční obchod je typické záporné saldo. V rámci meziročního porovnání dochází k mírnému nárůstu objemu dovozu a naopak k poklesu objemu vývozu.

I přes to, však naše vinařství udělalo za posledních pár let obrovský pokrok v oblasti vinohradnických postupů, technologického vybavení a také metod a můžeme říci, že naše vína jsou dnes svou kvalitou srovnatelná s víny ostatních evropských zemí.

10 LITERATURA

10.1 Literární publikace

BEČVÁŘOVÁ, V., 2005: *Podstata a ekonomické souvislosti formování agrobiznisu*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 68 s.

BEČVÁŘOVÁ, V., 2001: *Zemědělská politika*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 116 s.

CONSIDINE, J.A. a kol., 2014: *A complete guide to quality in small-scale wine making*. Oxford: Academic Press, 214 s.

DAVIS, J.H.. A GOLDBERG, R.A., 1957: *A concept of agribusiness*. Boston: Division of Research, Graduate School of Business Administration, Harvard University, 136 s.

CHLÁDKOVÁ, H., 2006: *Situace na trhu vína v ČR*. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita, Brno, 59 s.

KISLINGEROVÁ, E., 2004: *Manažerské finance*. C.H. Beck, Praha, 714 s.

KRAUS, V., 1999: *Réva a víno v Čechách a na Moravě*. Radix, Praha, 280 s.

SEDLÁČEK, J., 2007: *Finanční analýza podniku 1. vyd.* Computer press, Brno, 154 s.

SŮVOVÁ, H. a kol., 2000: *Finanční analýza v řízení podniku, v bance a na počítači*. Bankovní institut, Praha, 622 s.

SVOBODOVÁ, L., 2012: *Vinohradnictví*. Vyšší odborná škola zahradnická a Střední zahradnická škola ve spolupráci s nakl. Rebo, Mělník, 159 s.

Vinařský obzor: Odborný časopis pro vinohradnictví, sklepní hospodářství a obchod s vínem. Velké Bílovice: Svaz vinařů České republiky, 2004, roč. 97

VOCHOZKA, M., 2011: *Metody komplexního hodnocení podniku*. GRADA Publishing, Praha, 248 s.

ŽIVĚLOVÁ, I., 2002: *Finanční řízení podniku I*. Mendelova univerzita, Brno, 105 s.

10.2 Internetové publikace

ČESKÝ STATISTIKÝ ÚŘAD, 2017: *Ceny výrobců: časové řady* [online]. [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/ipc_cr

JUSTICE, 2016: *Veřejný rejstřík a Sbírk listin* [online]. [cit. 2017-02-11]. Dostupné z: <https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-firma?subjektId=685943>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2016: *Situační a výhledová zpráva: réva vinná a víno 2015* [online]. [cit. 2017-01-15]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/publikace-a-dokumenty/situacni-a-vyhledove-zpravy/roslinne-komodity/rev-a-vinna-a-vino/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2015: *Situační a výhledová zpráva: réva vinná a víno 2015* [online]. [cit. 2016-07-18]. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/433552/SVZ_Vino_2015.pdf

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR, 2014: *Situační a výhledová zpráva: réva vinná a víno 2014* [online]. [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/publikace-a-dokumenty/situacni-a-vyhledove-zpravy/roslinne-komodity/rev-a-vinna-a-vino/>

STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND, 2016: *Zprávy o trhu: Víno a vinné hrozny* [online]. [cit. 2017-01-16]. Dostupné z: <http://www.szif.cz/cs/zpravy-o-trhu>

VÍNA ORIGINÁLNÍ CERTIFIKACE, 2012 [online]. [cit. 2017-02-18]. Dostupné z: <http://www.vinarstvivo.cz/voc>

ZNOVÍN ZNOJMO, A.S., 2016 [online]. [cit. 2016-12-18]. Dostupné z: <http://www.znovin.cz/tematicke-rady-vin>

11 SEZNAM OBÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

11.1 Seznam obrázků

Obr. č. 1 Základní struktura agrobiznisu

Obr. č. 2 Současný agrobiznis

Obr. č. 3 Nabídkově orientovaný model

Obr. č. 4 Poptávkově orientovaný model

Obr. č. 5 Vztah mezi konzumenty vína, vinařským podnikem a pěstitelem hroznů

Obr. č. 6 Mapa rozdělení ČR na vinařské oblasti a podoblasti

Obr. č. 7 Logo VOC ZNOJMO

Obr. č. 8 Logo společnosti

11.2 Seznam tabulek

Tab. č. 1 Porovnání měsíčních cen zemědělských výrobců u čerstvých vinných hroznů 2010-2015

Tab. č. 2 Aktiva podniku- vertikální analýza

Tab. č. 3 Aktiva podniku- horizontální analýza

Tab. č. 4 Pasiva podniku- vertikální analýza

Tab. č. 5 Pasiva podniku- horizontální analýza

Tab. č. 6 Výkaz zisků a ztrát- vertikální analýza

Tab. č. 7 Výkaz zisků a ztrát- horizontální analýza

Tab. č. 8 Výpočet zisků

Tab. č. 9 Ukazatele likvidity podniku

Tab. č. 10 Ukazatele aktivity podniku

Tab. č. 11 Ukazatele kapitálové struktury podniku

Tab. č. 12 Náklady na výrobu vína společnosti Znovín Znojmo a.s.

11.3 Seznam grafů

Graf. č. 1 Sklizeň hroznů révy vinné v ČR v letech 2006-2015

Graf. č. 2 Produkce vína v ČR ve vinařských letech 2009/2010-2014/2015

- Graf č. 3 Skladba vína v České republice*
- Graf č. 4 Plocha osázených vinic (%) dle oblastí*
- Graf č. 5 Plocha osázených vinic (ha) pro vinařskou oblast Čechy*
- Graf č. 6 Plocha osázených vinic (ha) pro vinařskou oblast Morava*
- Graf č. 7 Země s největším objemem dovozu do ČR*
- Graf č. 8 Česká republika - vývoz, dovoz a saldo v letech 2006-2015*
- Graf č. 9 Porovnání měsíčních cen průmyslových výrobců v Kč/l v roce 2014-2015*
- Graf č. 10 Porovnání spotřebitelských cen láhvového vína v Kč/0,75l v roce 2015-2016*
- Graf č. 11 Náklady a výnosy podniku v roce 2013-2015*
- Graf č. 12 Ukazatele rentability podniku*